

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon šte. 31-22, 31-23, 31-24.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Računi pri poš. ček. zavodu: Ljubljana
št. 17.749.

ZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje
iz Kr. Italije in tujemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno L. 12,—
za tujemstvo pa L. 20,—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

Pred novo nemško ofenzivo

Po očiščenju zaledja se pričakuje nov nemški ofenzivni sunek — Posebno ogorčeni boji se bijejo okoli Smolenska in ob dolnjem toku Dnjestra

Stockholm, 2. avg. d. Medtem ko se z vso srditostjo nadaljuje boj na vseh glavnih odsekih vzhodnega bojišča, se po mnenju tukašnjih vojaških strokovnjakov na nemški strani že organizira ponovno ojačenje ofenzive, ki naj dokončno zlomi sedanji trdovratni sovjetski odpor. Zaradi velikih očiščenjnih operacij, ki so bile potrebne v zaledju nemške fronte, kjer so ostali posamezni močni oddelki razkropljenih sovjetskih armad, so morali Nemci del razpoložljivih vojskih sredstev uporabiti v zaledju in se pretekli teden ofenziva zaradi tega ni nadaljevala z isto odločnostjo kakor v začetku. Ker je sedaj frontno zaledje očiščeno, se bo nemški pritisk na vzhodnem bojišču v naslednjih dneh po mnenju vojaških ekspertov zelo stopnjeval.

Na osrednjem odseku fronte pri Smolensku so vojne operacije še vedno v znamenju močnih sovjetskih protinapadov, s katerimi se sovjetsko poveljništvo prizadeva pretrgati stik med prvo črto nemških tankovskih oddelkov ter sleditimi črtami nemške motorizirane pehote. Navzile temu, da je sovjetsko vrhovno poveljništvo žrtvovalo za realizacijo tega načrta izredno mnogo ljudi in vojnega materiala, pa mu ni uspelo pretrgati zveze v sestavi nemške armade. Borbe se tu z nezmanjšano srditostjo nadaljujejo.

Na leningrajskem področju včeraj ni bilo bojev večjega obsega in so se nemške vojaške operacije omejevale po večini na zaključno obkolitev in likvidacijo posameznih sovjetskih oddelkov, ki so se zadnji teden borili največ brez medsebojne zveze.

V odseku ob vzhodni obali Ladoškega jezera so si finske čete utrdile svoje novo zavojevalne položaje. Na Karelski ozini ni bilo večjih izprememb.

Na južnem delu vzhodne fronte se bijejo ogorčene borbe ob prvi polovici dolnjega toka reke Dnjester ter vzhodno od Zitomira. Tudi tu prehajajo sovjetske čete v protinapade, toda videti je, kakor da imajo ti protinapadi le še namen, kriti umik glavne sovjetske vojske, ki odstopa na nove postojanke za Dnjestrom oziroma na zadnje obrambne črte pred Kijevom.

S finskega bojišča

Helsinki, 2. avg. d. O vojaškem položaju na finskem delu vzhodnega bojišča v petek je bilo ponosno z merodajnega finskega mesta objavljeno naslednje uradno poročilo:

Na obali pri Hangoeju je naša topništvo potopilo tri sovražnikove transportne ladje. Na Ladoškem jezeru sta dve sovražni topniški oddelki obstreljavali s strojnimi otoki, ki leži pred Sortavalo. Naše topništvo je z več zadetki pogodilo obe sovražni topniški oddelki. Dve sovražnikovi lovski letali sta bombardirali in s strojnimi napadli finski ribiški ladjo ob obali pri Porvoou. Napad ni povzročil nikake škoda. Na severu je finski letalstvo bombardiralo sovražnikovo transportna vozila in vlake. Murmanska železniška proga je bila zopet na raznih mestih pretrgana. Neka tisočtonska sovražnikova ladja je bila potopljena. V vzhodni Kareliji je bila zopet uničena sovražnikova topniška baterija. V četrtek so sovražna letala bombardirala Raumo, ne da bi bila povzročila kaj škode. Naša lovka letala so sestrelila eno sovražno letalo.

Helsinki, 2. avg. d. Sovjetsko-ruske čete so poskušale s protinapadi ponovno si osvojiti otoka Nantinsaari in Lunkulan- saari na Ladoškem jezeru, ki so jih okupirale finske čete. Pri teh protinapadih so izgubile dva bataljona svoje pehote. Kakor poročajo nadalje finski vojni dopisniki, so finske čete v bližini kraja Lemaetin obkolile ter nato uničile sovjetsko oklopno brigado. Lemaetin je znan že iz finsko-sovjetske vojne poznimi l. 1939-40, ko so finske čete dosegle tu zmagovite uspehe nad sovražnikom.

Letalska bitka nad Severnim ledenim morjem

Berlin, 2. avg. d. O veliki zračni bitki na področju Pečenge ob Severnem ledenem morju, kjer je bilo sestreljenih 28 angleških letal, piše nemški vojni poročevalec Hans Winkel, da je bila to pač največja letalska bitka, kar se ji je kdaj razvilo tako visoko na severu. Angleži so imeli v tej borbi silovite izgube. Do bitke pri Pečengi je prišlo takole:

Nemško izvidniško letalo se je vrnilo s patrolnega poleta z vestjo, da je opazilo v bližini Pečenge na morju močno skupino britanskega vojnega brodovlja, med katerimi je bilo razen ene letalske matične ladje tudi več vojnih ladij. Na to vest so se takoj dvignili v obrambo nemška lovka letala z dotičnega letalskega oporišča ter poletela angleškim letalom nasproti. Angleška letala, ki so startala s svoje matične ladje, so bila v veliki številni premočnejši, zaradi česar so morali nemški lovci poklicati še dodatno pomoč. Ta pomoč je prišla v obliki skupine nemških strmoglavnih letal, ki so se pravkar vrnila od napada na sovjetska prometna pota na tem frontnem področju. Razvila se je silovita letalska borba, in sicer dokaj daleč proč od našega opazovališča, visoko na morju. Naj je bil cilj Angležev, ki so se pojavili nad Severnim ledenim morjem pri Pečen-

gi s tako velikimi silami, že tak ali drugačen, dosegli ga vsekakor niso. Nemški lovci so njihova letala sestrelili, potem ko je napadalcu uspelo odvreči komaj del svojega bombnega tovora.

Prekinitev diplomatskih stikov med Finsko in Anglijo

Stockholm, 2. avg. d. Kakor poročajo iz Londona, je včeraj finski poslanik v Londonu G. A. Gripenberg v angleškem zunanjem ministrstvu službeno notifikiral prekinitev diplomatskih odnosov med Veliko Britanijo in Finsko. Angleško uradno poročilo, ki je bilo o tem objavljeno, pravi, da je nato angleški zunanji minister Anthony Eden pozval tudi britanskega poslanika v Helsinkih, Gordona Verekerja, naj se vrne v London.

Helsinki, 2. avgusta. d. Angleški poslanik pri finski vladi H. Gordon Vereker je bil — kakor potrjujejo davi s finskega službenega mesta — od angleške vlade odpoklican. Rok odpovedanja britanskega poslanika še ni znan. Kakor se doznava s poslužbenega mesta v Helsinkih, bo dosežani finski poslanik v Londonu imenovan za poslanika na Irskem in bo v ta namen osnovano novo finsko poslanstvo v Dublinu. Po informacijah, ki jih je mogoče dobiti v finskem zunanjem ministrstvu, vsekakor zatrjujejo, da se vse osebe dosedanjega finskega poslanstva v Londonu vsekakor ne bo vrnilo na Finsko.

New York, 2. avg. u. Iz Londona poročajo, da je Finska prekinila svoje diplomatske odnose z Veliko Britanijo. Nadaljnje informacije iz Londona pravijo, da je finski poslanik prejel že vsa potrebna navodila, da zapre poslanstvo in se vrne na Finsko. Bržkone bo še danes ali jutri jutraj zahteval potne liste zase in za vse ostalo poslaniško osebje.

800 km daleč v Rusiji

Berlin, 2. avgusta. d. Ni še poteklo celih šest tednov vojne na vzhodu, tako piše »Völkischer Beobachter« v današnjem tedenskem pregledu nemških vojaških uspehov na vzhodu — pa so že nemške čete prodrle nad 800 km globoko na sovražno ozemlje. Ako bi boljševiki pričeli svojo ofenzivo v Königsbergu in Vzhodni Prusiji in bi jim uspelo prodirati v enakem tempu preko naše ozemlja, potem bi morale njihove čete danes stati pred Kasslom, morale bi torej praktično že osvojiti vse nemško ozemlje. Ugotoviti je treba, da je tempo nemške ofenzive na vzhodu ostrejši kakor pa je bil lani na zapadnem bojišču. Ako bi nemške čete lani na zapadni fronti napredovale v tako naglem pohodu kakor na vzhodu, bi morale v tem času prodreti do najskrajnejših kotičkov Francije ob Biskajskem zalivu, kar bi značilo za sedho vsega francoskega ozemlja.

Berlin, 2. avgusta. d. Kako malo so odgovorne vojaške oblasti v Moskvi prav za prav informirane o dogodkih na bojišču samem, se po mnenju merodajnih krogov v Berlinu najbolje vidi iz dejstva, da se že devet dni zaporedoma v moskovskih uradnih vojnih poročilih ponavljajo ena in ista imena. Moskovska uradna poročila imenujejo kraje, ki so že dalje časa v nemški oblasti, in vendar se imena trdovratno ponavljajo v vesteh moskovskega informacijskega urada. Ti kraji so Novoržev, Nevel, Smolensk in Žitomir, torej sami kraji, ki so jih sredi meseca julija osvojili nemške čete. Naštevane teh imen dokazuje, da Moskva brez sklerenega sodelovanja s poveljništvu na fronti vsavlja ta imena v

svoja uradna poročila. To ravnanje pa odkriva očiten namen Moskve prevarati s temi uradnimi poročili svet o resničnem zlo- mu sovjetskih armad na omenjenih področjih.

Deveti letalski napad na Moskvo

Stockholm, 2. avg. d. Kakor poročajo iz Moskve, je nemško letalstvo preteklo noč že devetkrat napadlo Moskvo. Kakor vedno doslej je bil tudi ta napad izvršen v več zaporednih valovih in je trajal dalje časa, kakor običajno pa trdi sovjetsko uradno poročilo, da je le posameznim nemškim letalom uspelo preleteti Moskvo samo in odvreči bombe. Povzročeni so bili na več mestih požari, ki pa so bili po moskovskih trditvah naglo obvladani.

Kakor poročila švedsko poslanstvo v Moskvi, je bilo o priliki enega izmed zadnjih nemških letalskih napadov od zažigalne bombe zadeto tudi poslopje švedskega poslanstva. Izbruhnil je požar, ki pa ga je uspelo kmalu udušiti.

Nemško vojno poročilo

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 2. avg. Vrhovno vojno poveljništvo je objavilo danes naslednje poročilo:

V Ukrajini so brzi nemški oddelki vdrli globoko v sovražnikovo zaledje, kjer se umika. Na prostoru 250 km južno od Kijeva je v teku nova velika uničevalna bitka.

Vzhodno od Smolenska obkoljene sovjetske divizije so bile še bolj stisnjene. Bojna letala so zadnjo noč bombardirala z dobrim učinkom preskrbovalne obrate in vojaške naprave v Moskvi ter važna železniška križišča ob zgornji Volgi ter v južni Ukrajini.

V boju proti Angliji je letalstvo zadnjo noč pred škotsko vzhodno obalo potopilo dve trgovski ladji, med njimi eno petrolejsko, s skupno 16.000 tonami ter poško- dovalo en tovorni parnik in stražni čoln. Drugi uspešni letalski napadi so bili usmerjeni na pristaniške naprave ob vzhodni obali Škotske in na jugozapadno Anglijo, kakor tudi na neko letališče.

Letala, ki so bila podnevi v oboroženi izvidniški službi, so hudo zadela vzhodno od Farorskih otokov veliko trgovsko ladjo ter dosegla bombne zadetke v polno na barake pri Holy Islandu. Nekaj stražni čoln je sestrelil angleško bojno letalo.

Sovražniki ni niti podnevi niti ponoči pri- letel nad nemško ozemlje.

Nemška letala nad Anglijo

Stockholm, 2. avg. d. Kakor poročajo iz Londona, javlja današnji komunikacije angleškega letalskega ministrstva, da je bilo delovanje nemškega letalstva nad Anglijo preteklo noč bolj omejeno obsega. Nemška letala so metala bombe na nekaj točk v jugozapadni Škotski, vendar pa so bili napadi le manjšega obsega in po angleškem poročilu ni bila povzročena niti gmožna škoda niti ni bilo človeških žrtev.

Švica in novi red

Berlin, 2. avg. Ob 650 obletnici švicarske ustave, so vsi nemški listi objavili dolge komentarje, v katerih poudarjajo nujno potrebo, da si Švica najde pot, po kateri bo mogoče izvesti njeno vključitev v novi evropski red.

»Münchener Neueste Nachrichten« pripominjajo, da Švica že v zadnji svetovni vojni ni znala izpolniti nalog, ki ji jih je dodelila zgodovina. Tudi na sedanji svetovni razvojni točki je Švica zaradi tega, da vztraja na propadlih načelih in podpira mednarodne vojne dobičkarje, izgubila svoje dobro ime ter se izpostavila nevarnosti, da jo dogodki porinejo v prepad. Zamisel, da se nevtralnost vlade nič ne tiče nevtralnosti posameznih državljancev, je nevarna in lahko postane usodna v svetu, ki se na novo oblikuje. List izraža naznanje nado, da bodo Švicarji v pravem času našli pravo pot.

Ostavka turškega ministra za gospodarstvo

Ankara, 2. avg. d. Turški minister za gospodarstvo Hüsnü Cakir je podal ostavko na svoj položaj. Na njegovo mesto je bil imenovan sedanji predsednik proračunskega odbora v parlamentu ter član republi- kanske ljudske stranke Siridai. Kot razlog za odstop ministra Cakira se naveda njegovo slabo zdravstveno stanje.

Povratak ameriških konzulov iz Evrope

New York, 2. avg. d. Včeraj je prispela v newyorško luko ameriška vojaška transportna ladja »Westpoint«, s katero se je vrnilo osebje ameriških konzularnih zastopstev v Nemčiji in Italiji.

Uspešne borbe v vzhodni Afriki

Napadalni poleti nemških letal — Eno angleško letalo sestreljeno

Glavni Stan Oboroženih Sil je objavil 2. avgusta naslednje 424. vojno poročilo:

V severni Afriki ni bilo nikakega posebnega dogodka na odseku pri Solumu ne pri Tobruku. Nemška letala so bombardirala tobruško luko in južno od Sidi Baranija zbirajoča se motorna vozila.

V pretekli noči so angleška letala napadla Bengazi, a žrtve ni bilo nobene.

V vzhodni Afriki so bili sovražni oddelki v pokrajini Gondar razpršeni in poginani v beg. Prizadete so jim bile izgube. Naša protiletalska obramba je zadržala in pregnala sovražno letalo, ki je skušalo napasti trdnjavo Gondar.

Sovražna letala so v noči 1. avgusta odvrkla nekaj bomb na neki kraj ob zapadni obali Sardinije, včeraj popoldne pa so bombardirala otok Lampedusa. Ni bilo ne žrtev, ne škode. Eno izmed letal je bilo sestreljeno.

Angleško podmornico, ki je bila potopljena, kakor je bilo zabeleženo v včerajšnjem vojnem poročilu, je prvi napadel in zadel poročnik pilot De Nunzio.

Velike izgube angleškega brodovlja

Rim, 2. avg. s. Na osnovi poslednjih definitivnih podatkov in informacij, objavljenih od angleške admiraltete in iz drugih italijanskih in inozemskih virov, ki so bili vsi kontrolirani, je mogoče točno in brez strahu, da bi bili demantirani, ugotoviti bilanco letalskih napadov na sovražno vojno brodovje in angleške konvoje v dneh 23., 24. in 25. julija.

Potopljenih je bilo 6 ladij po 10 in 15 tisoč ton, med njimi ena petrolejska ladja ter dve vojni ladji, in sicer rušilec »Hearles«, ki je bil zadet od letalskega torpeda in so ga nato potopile angleške ladje s svojimi granatami ter je bil del njihove posadke rešen na križarko tipa »Birmingham«, in rušilec »H. 67«.

Poškodovane so bile 33.500 tonska bojna ladja »Nelson« od bomb, ki so jo zadale v topniške naprave, 22.000 tonska matična ladja za letala »Arc Royal«, na kateri je

prostora za 60 letal in ki je bila zadeta od bomb, ki so poškodovale njeno vzletišče in razdejale 8 letal, 9300 tonska križarka »Manchester«, ki je bila zadeta v krmo tako, da ji je bil odtrgan del oklepa, 2 vi- jaka pa sta bila poškodovana. Na tej ladji je bil zadet tudi poveljniški stolp, nadalje pa še prednji topovi. Z ladje so izkrcali 58 mrtvih in 12 ranjenih, poleg tega pa še 150 mornarjev, ki so jih rešili z nekega potopljene parnika. Zadeta je bila tudi 9000 tonska križarka tipa »Birmingham«. Na ladji je bilo več mrtvih in ranjenih. Bombe so zadale nadalje rušilec »H.6«. Na njem so bili poškodovani stroji in kotli. Na poslednjih dveh ladjah je bilo skupno 200 mrtvih in zelo mnogo ranjenih. Naša letala so pri operacijah dne 23., 24. in 25. julija sestrelila skupno 19 letal ter nadaljnjih 8 razdejala na »Arc Royalu«; skupno so torej uničila 27 letal. Sestreljenih je bilo 9 italijanskih letal. Pri teh operacijah je sodelovalo 416 italijanskih letal raznih vrst bombnikov, torpednih letal, strmoglavcev, izvidniških in lovskih letal.

Žrtve letalskega napada na Messino

Rim, 2. avgusta u. Snoči je bil objavljen seznam človeških žrtev in ranjencev o priliki sovražnega letalskega napada na Messino dne 31. julija. Ubita je bila neka ženska, ranjenih pa je bilo 7 ljudi, med njimi dva dečka.

Odlikovanje poveljnika italijanske podmornice

Berlin, 2. avg. s. Na predlog velikega admirala Rödgerja je Hitler kot vrhovni poveljni oboroženih sil v Nemčiji podelil mornariškemu poročniku Mariju Pollinu, poveljniku podmornice »Marconi« red Zveznega križa II. stopnje, ker je kot poveljnik podmornice v neki bojni akciji proti sovražnemu trgovskemu prometu na Atlantskem oceanu napadel zaščiten konvoj in potopil 30.000 ton sovražnega trgovskega ladjstva.

Predsednik Zveze obrtnikov v Ljubljani

Ugledni gost iz Rima je dal zagotovilo, da bo naše obrtništvo prejelo vso potrebno pomoč

Ljubljana, 2. avgusta

Dopoldne je prispel v Ljubljano kons. naz. I. Gazzotti, predsednik fašistične Zveze obrtnikov iz Rima.

Ugledni gost je napravil prvi obisk na Visokem Komisaratu, kjer se je ob 12.30 ob navzočnosti Visokega Komisarja Eksc. Emilija Graziolija sestal s predstavniki naših obrtniških organizacij. Pri tej priliki je Visoki Komisar imel kratek nagovor, v katerem je poudarjal, kako veliko važnost polagata Vlada in Stranka na obrtništvo in da je prav zato zaželeno čim tesnejše sodelovanje obrtniških organizacij in ustanov v Ljubljanski pokrajini z obrtniškim organizacijami in ustanovami v Kraljevini. Predsednik Gazzotti je nato sporočil, da bo Zveza obrtnikov ukrenila vse potrebno, da se bo obrtniška delavnost v

Ljubljanski pokrajini kljub vojnim razmo- ram razvijala in cvetela. Zveza bo posro- dovala, da bodo obrtniki dobili material, ki ga potrebujejo za obratovanje, in da bodo našli dovolj zaposlitve, zato pa pričakuje čimdalje sodelovanja od strani obrtništva v pokrajini. V imenu našega obrtništva se je Visokemu Komisarju in pred- sedniku Gazzottiju zahvalil za nujno po- zornost in skrb g. Kavka. Poleg njega so bili prisotni še gg. Rebek, Gjurd, Iglic, Praz- nik in Puc, govore pa je tolmačil tajnik Zbornice za trgovino in industrijo dr. Pless.

Popoludne je g. Gazzotti obiskal obrtno zbornico, nato pa si je ogledal še zavod za žensko domačo obrt in pa srednjo teh- nično šolo. Preostali čas je porabil, da je obiskal še nekaj obrtniških delavnic v me- stu in si ogledal njihovo obratovanje.

Organizacija Stranke v Ljubljanski pokrajini

Odredbeni list Tajnika Stranke prinaša:

1. Z Ducevijem privolenjem je Tajnik Stranke odredil, da se v Ljubljanski po- krajini ustanove naslednje organizacije: a) Pokrajinska zveza pomožnih središč v Ljubljani ter odnosa občinska in krajev- na pomožna središča; b) Pokrajinski odsek kmečkih gospodinj in njega občinski odseki; c) Pokrajinski odsek delavk in gospo- dinjskih pomočnic in njega občinski odseki; d) Zvezno poveljstvo mladinskih orga- nizacij v Ljubljani ter odnosa občinska in krajevna poveljstva; e) organizacija vi- sokošolcev v Ljubljani; f) pokrajinski Do- polavoro v Ljubljani in odnosi Dopolavoro po občini in podjetjih; g) Pokrajinski odbor CONI.

Vse navedene organizacije imajo abso- lutno prostovoljen značaj. V Pokrajinsko poveljstvo mladinskih organizacij v Ljubljani se lahko vpišejo mladeniči — ita- lijanski državljani, ki bivajo tu, in sloven- ski mladeniči. V organizacijo visokošol- cev se bodo lahko vpisali mladeniči, sluša- telji univerze v Ljubljani.

Razen tega se ustanove: a) Borbeni Fa- scio v Ljubljani za člane Nacionalne Fa- šistične Stranke, ki bivajo tu, in za ita- lijanske državljane, ki so bivali v pokrajini pred aneksijo, v smislu prvega odstavka Odredbenega lista št. 145 z dne 30. junija XIX; b) Ženski Fascio v Ljubljani za fa- šistične žene, ki bivajo tu, in za italijanske državljanke, ki so prebivale v pokrajini že pred aneksijo.

2. Hierarhična predstavništva bodo tvo- rili: zvezni poveljnik zveznih pomožnih središč v Ljubljani, ki ga imenuje Duce na predlog Tajnika Stranke, ki bo hkrati opravljal dolžnost zveznega poveljnika mladinskih organizacij; dva zvezna podpo- veljnika (eden za zvezna pomožna središ- ča, drugi za mladinske organizacije); ena zaupnica za Ženski Fascio, ki sta ji dode- ljeni dve podzaupnici; ena pokrajinska taj- nica in ena sotrudnica za Odsek kmečkih gospodinj; ena pokrajinska tajnica in ena sotrudnica za Odsek delavk in gospodin-

skih pomočnic; en zaupnik za organizaci- jo visokošolcev; en predsednik pokrajinskega Dopolavora; en predsednik Pokra- jinskega odbora CONI. Za Fascio v Ljubljani bodo določeni predstavniki, ki jih predvideva Pravilnik Nacionalne Fašistične Stranke. Za občinska in krajevna po- možna središča bodo imenovani poveljniki središč.

3. Duce je na predlog Tajnika Stranke začasno poveril dolžnost Zveznega povelj- nika zveznih pomožnih središč in mladins- kih organizacij ljubljanskemu Visokemu Komisarju, fašistu Emiliju Grazioliju.

Tajnik Stranke je odredil, da se pri vsa- kem Borbenem Fasciu ustanovi občinski odbor za kontrolo cen. Odboru, ki ga tvo- rijo predstavniki župana ter kmečkih, in- dustrijskih in trgovskih sindikalnih organi- zacij in Nacionalne zadrzne zveze, bo predsedoval tajnik Fascia.

Japonski novinarji v Zagrebu

Zagreb, 2. avg. u. Jutri bo prispelo iz Ri- ma v Zagreb 5 japonskih novinarjev. Spremljal jih bo kulturni ataše hrvatskega poslanstva v Rimu. Japonski novinarji bo- do v studijske svrhe potovali po Hrvatski.

Mandžurija priznala neodvisno Hrvatsko

Hsingking, 2. avg. (Domei.) S službe- nega mesta javljajo, da je vlada Mandžu- kua formalno priznala hrvatsko vlado. Mi- nistrski predsednik mandžurske vlade je o tej odločitvi brzojavno obvestil hrvatskega poglavnika Ante Pavelića.

Letalska nesreča v Kaliforniji

New York, 2. avg. d. V nizu letalskih nesreč, ki so bile zadnji čas zabeležene v Zedinjenih državah, je včeraj prišlo do no- ve hude nesreče pri mestu Monterey v Ka- liforniji. Dve ameriški vojaški letali sta trčeli v zraku skupaj ter se zrušili na zem- ljo. Oba pilota sta se ubila.

Med Moskvo in Washingtonom

Nemške ugotovitve o ozadju Hopkinsovih razgovorov s Stalinom v Moskvi

Berlin, 2. avg. u. Anglosaška propaganda triumfalno objavlja vesti iz Moskve, da je imel Harry Hopkins večerjati nadaljnje razgovore s Stalinom in Molotovom. V teh razgovorih so proučili vsa vprašanja, ki jih je načel Roosevelt v svoji osebni poslanici Stalinu, predvsem pa o ameriških dobavah vojnih potrebščin Sovjetski zvezi. Po običajno verjetnih informacijah z druge strani Rokavskega preliva je prišlo celo do načelnega sporazuma glede pogojev za te dobave. Med drugim so se baje Zedinjene države zavezale, da bodo poslale preko Vlade divostoka v Rusijo nemudoma 500 običajnih bombnikov in prav toliko najmodernejših lovskih letal. Skupno z letali naj bi Zedinjene države poslale v Rusijo tudi do ločeno število pilotov, ki so se sami prijavili, da bi se borili za Sovjetsko Rusijo. Izredni odposlanec predsednika Roosevelta je baje Stalin predvsem opozoril na to, da je na tisoče ameriških državljanzov razložilo željo, da bi se prijavili v posebni prostovoljski zbor, ki naj bi se na pobudo neke sindikalne organizacije že v najkrajšem času organiziral. V tem zboru bi se zbrali predvsem nekdanji rečni borci iz Španije.

Nadalje so po omenjenih informacijah v Kremli razpravljali o kitajskem vprašanju. Iz povsem razumljivih razlogov Sovjetska Rusija ne more več dobavljati vladi v Čungkingu vojnih potrebščin, na drugi strani pa bi lahko postal položaj Čang-kajševske Kitajske vsak trenutek kritičen, posebno zaradi japonske vojaške okupacije Indokine. Sprito tega je potrebno, da se vojne dobave ne prekinjejo, marveč se nasprotno ojačajo, zgolj Zedinjenim državam pa je mogoče poskrbeti za to. Tudi o tej stvari naj bi bil v Kremli že dosežen načelni sporazum.

Naravno je, da so razpravljali tudi o kočljivih zadevah, med drugim o tem, kako bi se ustvarile osnove za letalsko in pomorsko sodelovanje Sovjetske Rusije in Zedinjenih držav na Daljnem vzhodu. Da spadajo sem oporišča, ki naj bi jih Rusija časno, namreč za 99 let odstopila v zakup Zedinjenim državam, je samo po sebi razumljivo.

Razširilo se je tudi govorice, da bo Hopkins, ko bo dovršil svoj posel v Rusiji, napravil kratek skok v Čungking, nato pa bi se vrnil v Washington, marveč bi odpoval v Capetown, da bi se tam sestel z generalom Smutsom, in nazadnje v Bathurst v Južni Afriki, kamor je med tem prislopek okrog 100 ameriških »tehničnih strokovnjakov«.

Glede na vse to ugotavljajo berlinski krogi, da je misija posebnega Rooseveltovega odposlanca prav mnogostranska, v bistvu pa je njegova naloga le ena, pregledati meje, ki si jih je v smislu reformirane Monroejeve doktrine postavil zapadni kontinent. O mejah se prav za prav težko govori. 15 meridian bi bil taka meja, toda dejansko je le časna demarkacijska črta. V ostalem znani senator Pepper ob neki priložnosti ni hotel točno povedati, ali gre za 15 meridian na zapadu ali na vzhodu. V drugem primeru bi spadali pod kontrolo Zedinjenih držav španski in portugalski otoki na Atlantiku, Dakar in Bathurst, v prvem pa Kiel in Capetown. V resnici ameriški politični teoretiki vedno pogosteje zagovarjajo to politiko in zgodovinar B. C. Walker celo dokazuje, da je nastopil pri meri trenutke za uresničenje orjaškega načrta, ki naj Zedinjenim državam omogoči dosego vodilnega mesta v svetu, kakor narekujejo interesi prave demokracije in prave civilizacije.

Vprašanje je, kakšne bi bile etape tega programa. Prvi poskusi za njegovo izvedbo se že kažejo. Island je že v ameriški posesti, Irsko čaka taka okupacija morda že v najkrajšem času. Prav te dni se je tam izkrcalo 400 ameriških tehnikov. Po isti poti bo šla Škotska, nato Bathurst, odkoder se bo lahko sprožil napad na Dakar ter na španske in portugalske otoke na Atlantiku. Na drugi strani pa segajo Američani že preko Alutskih otokov proti Kamčatki ter Nizozemski Indiji.

Glede Hopkinsovega obiska v Moskvi je zanimivo, kakor beleži neki ameriški list, da Stalin ni pristal na to, da bi vojaški opazovalci iz Hopkinsovega spremstva odšli na fronto. V ostalem ugotavljajo tukajšnji politični krogi, da niti vse te diplomatske akcije ne bodo rešile Rusije. Svoječas je Rooseveltov sin krenil v Beograd, da bi tam osebno sporočil, kako bo Washington podprl bivšo Jugoslavijo, toda že na pol poti ga je dohitela vest, da so nemške čete Beograd zavzele. Hopkins je prišel še ob pravem času. Ohrabil bo Rusijo, da bo vzdržala, dokler se ne bo izčrpal, ameriška pomoč pa bo doživela prav tako usodo, kakor jo je angleška pomoč državam, ki so jih Angleži ščitili.

Kar se tiče Angležev, ki jim je pred dnevi zunanji minister Eden sporočil vojne cilje, je zanimiv članek, ki ga je objavil »The National Review«. Članek spada v vrsto publikacij Kaufmannovega vzorca. Članek pravi med drugim, da se vojna ne bo mogla končati, preden ne bodo izločeni iz borbe vsaj trije milijoni narodno-socialističnih borcev in preden ne bo mogoče Nemčije razdeliti na 31 malih med seboj neodvisnih držav.

Hopkinsova doživetja med letalskimi napadi

Lizbona, 2. avg. s. Iz Moskve poročajo, da je tudi Hopkins v poslednjih dveh dneh doživel hude nemške letalske napade na Moskvo. Bil je prisiljen prebiti dolge ure v nekem zaklonišču. Hopkins je po teh vesteh izjavil, da ni prišel v Moskvo, da bi pripravil kak načrt, ki bi se opiral na ameriški zakon o posojilih in najemih, marveč le kot opazovalec, ki naj eventualno organizira ruske nakupe vojnih potrebščin v Ameriki.

Stockholm, 2. avg. d. Kakor poročajo iz Moskve, je bil Rooseveltov odposlanec Harry Hopkins skupaj z ameriškim poslanikom Steinhardtom pravkar na večerji v tako zvani »Kavkaški restavraciji«, ko je letalski alarm navzvil snočni nemški letalski napad na Moskvo. Hopkins in Steinhardt sta se najprej zatekla v neko bližnje javno zaklonišče, nato pa sta še med

napadom odšla odhod in poiskala zaklonišče v poslopju ameriškega poslanstva.

Stockholm, 2. avg. u. Rooseveltov odposlanec v Moskvi Harry Hopkins se je večerjati ponovno sestel s Stalinom. Razgovor je trajal dve uri. Zatrjujejo, da je bil razgovor zelo razborit zaradi razlik med sovjetskimi zahtevami in ameriški ponudbami. Zastopnik sovjetske vlade je novinarjem izjavil, da je prihod Hopkina v Moskvo dokaz, da se Zedinjene države pripravljene podpreti sleherni narod, ki se bori proti »fašističnemu barbarstvu«. Podkomisar za zunanje zadeve Lozovski je podal to izjavo prav v trenutku, ko se je Hopkins sestel s sovjetskimi osebnostmi.

Rooseveltove izjave

Washington, 2. avg. u. Predsednik Roosevelt je izjavil novinarjem, da je »mogoč« odpor Sovjetske zveze popolnoma presenetil nemške vojaške poveljnike, ter je dodal, da bo vsaka ameriška dobava Rusiji rigorozno poplačana v gotovini, ker trenutno ni nobenega upanja, da bi bilo mogoče Rusijo vrstiti med države, za katere velja zakon o posojilih in najemih. V ostalem ima Rusija na razpolago denar, da lahko sama ž njim kupuje blago na ameriških tržiščih. Kakor se je zvedelo iz polslužbenega vira, proučuje ameriška vlada možnost, da bi priznala Rusiji prednost v dobavah vojnih potrebščin, ki so bile določene že za Anglijo in za oborožene sile Zedinjenih držav samih.

Predsednik Roosevelt je novinarjem tudi dejal, da trenutno še ni prejel nikakih službenih informacij o Hopkinsovih razgovorih v Moskvi in da nima pojma, kdaj se bo Hopkins vrnil preko Kitajske v Ameriko. Dejal je, da kongresu ne bo poslal nikake poslanice z zahtevo za nadaljnje kredite v svrhu izvajanja zakona o posojilih in najemih, preden se Hopkins ne bo vrnil v Washington.

Razkol med poljskimi emigranti

Stockholm, 2. avg. u. Poljsko-sovjetska pogodba, ki sta jo v Londonu podpisala ruski poslanik Majski in predsednik polj-

Angleška posest v Aziji ogrožena

Po ameriških vesteh zahteva Japonska vojaška oporišča tudi v Siamu

New York, 2. avg. d. Vsi snočni ameriški listi objavljajo, deloma tudi pod velikanskimi naslovi, iz Londona datirano vest agencije Associated Press, da zahteva Japonska od Siam vojaška oporišča ter kontrolo nad proizvodnjo siamskega kavčuka, riža in kositra. Ameriški listi navajajo, da je baje japonska vlada v zameno obljubila Siamu povrnitev indokitske pokrajine Laos in mesta Angkor, ki sta bila včasih siamska posest. Po mnenju ameriških listov ima Siam sedaj samo dve izbiri, da pristane na japonske zahteve ali pa tvega zasedbo Siamu po japonskih četah. Nato opozarjajo ameriški listi, da pomenuje te japonske zahteve tudi neposredno ogrožanje Singapura, Malaje, Birme in celo Indije. Angleška posest na tem področju više na niti. Zaradi tega je že več mesecev na tisoče delavcev zaposlenih pri nagli gradnji novih britanskih letalskih oporišč vzdolž birmanske obale vse do mej Kitajske in Siam. Baje so Angleži že zgradili niz letališč na tem področju in so ta letalska primerna tudi za operacije z najtežjimi bombniki. Po nekkih vesteh je baje na ta letalska zadnji čas dospelo že večje število težkih ameriških bombnikov vrste Buffalo. Washingtonski dopisnik lista »New York World Telegram«, Ludwell Denny, celo poroča, da bo Velika Britanija zaradi japonskih zahtev napram Siamu prisiljena »udariti nazaj«. Na ta način bi bili zopet prizadeti interesi Zedinjenih držav in Sovjetske unije na omenjenih področjih, kar ustvarja veliko verjetnost za izbruh vojne na Daljnem vzhodu.

New York, 2. avg. d. Kakor poroča agencija Associated Press iz Washingtona, smatrajo merodajni krogi ameriške prestolnice položaj na Daljnem vzhodu za skrajno resen. V teh krogih izjavljajo, da obstoja glede na vladajočo napetost na Pacifiku možnost, da bo treba vprašanje proglasitve samostojnosti Filipinskega otočja odgovoriti za nedolžen čas.

Vojna se približuje Indiji

New York, 2. avg. d. Kakor poroča agencija United Press iz Londona, je britanski državni tajnik za Indijo Amery izjavil v spodnji zbornici, da je Indija dejansko že v vojni, vojne operacije pa se bodo najbrže že v nekaj mesecih raztegnile preko indijskega ozemlja. Amery je poudaril, da se vojna vira čim dalje bolj bližja Indiji, tako z vzhoda od sovjetskega ozemlja, pa tudi od zapadne strani.

Nemiri v Indiji se množe

New York, 2. avg. d. Na krovu ameriškega luksuznega parnika »President Monroe« se je vrnilo večje število Američanov s potovanja iz Indije. Potniki pripovedujejo, da se v Indiji čim dalje pogosteje pojavljajo spopadi med Indij in mohamedanci, tako da so v indijskih mestih nemiri na dnevnem redu. Posebno pogosti so incidenti v Bombaju, Allahabadu, Dawnporeju itd. Ghandi in njegovi privrženci so silno delovni, dasi jih angleške oblasti neumorno zasledujejo. V ječah je na stotine Ghandijevih pristašev.

Nova pogajanja Japonske z Nizozemsko Indijo

Tokio, 2. avg. u. Agencija Domei poroča, da sta se japonski generalni konzul v Bataviji in trgovinski komisar Nizozemske Indije Van Hoogstraten sporazumela, da se bodo v kratkem pričela pogajanja za novo trgovinsko pogodbo med Japonijo in Nizozemsko Indijo.

Japonska blokada indijskih dobroimetij

Tokio, 2. avg. (Domei.) Finančno ministrstvo je s posebnim dekretom proglasilo blokado nad dobroimetji vseh poda-

ne vladne general Šimomori vprito Chanchilla in Edena, je izzvala prelom v emigrantski poljski vladi v Londonu. Zunanji minister Zaleski in še dva druga člana te vlade so v znamenje protesta podali ostavke na svoj položaj. Tudi med poljskimi begunci v Angliji sta zaradi te pogodbe nastali dve struji, za sporazum s Sovjetsko zvezo in proti.

Preprečen vpad sovjetske vojske v Bolgarijo

Sofija, 2. avg. d. Pod velikanskim naslovom »Sovjetska armada je imela nalogo vdreti v Bolgarijo« objavljala tukajšnji list »Slovce« v današnji številki iz Bukarešte datirane informacije o sovjetskih načrtih za vpad v Bolgarijo. Po teh informacijah je imela ena izmed sovjetskih armad na jugu nalogo prodreti preko severne Dobrudže na bolgarsko ozemlje ter na ta način ustvariti novo fronto za hrbtom nemških in rumunskih armad na Dunavu in na Balkanu. Ta armada je bila izredno dobro opremljena ter je razpolagala z velikim številom tankov. Armada bi morala takoj ob izbruhu vojne z Nemčijo vdreti v severno Dobrudžo ter si na tem področju osvojiti vrsto oporišč, zlasti na Dunavu. Da do tega vdora sovjetske vojske na bolgarsko ozemlje ni prišlo, se je zahvaliti samo temu, da je bila ta sovjetska armada že prej odločno poražena pri Bolgradu in kasneje pri Akermanu. Nemški in rumunski čete so takoj po pričetku vojne s tako silo udarile v Besarabijo, da je bila ta armada razpršena, še preden je mogla preiti v napad, ter po načrtu nadaljevati prodiranje proti Bukarešti.

Železniška nesreča pri Caribrodu

Sofija, 2. avg. d. Danes je bilo objavljeno uradno poročilo, da je poseben vlak, s katerim se je vračalo iz Moskve preko Turčije in Bolgarije osebje bivšega francoskega poslanstva z veleposlanikom Berryjem na čelu, skočil s tira v bližini Caribroda, ob meji med Bolgarijo in bivšo Jugoslavijo. Poročilo pravi, da je v vlak potovalo kakih 80 ljudi. Vsi člani diplomatske zastopstva v Moskvi so ostali neopškodovani. Med drugimi potniki je bilo nekaj ljudi ranjenih. Neki železniški uslužbenec italijanske narodnosti je bil pri nesreči hudo ranjen. Vzrok nesreče še ni znan.

nikov britanske Indije, v kolikor se ta do brotmetja nahajajo na področju Japonske.

Japonska vojna mornarica v Indokini

Tokio, 2. avg. (Domei.) Posebni dopisnik lista »Nič-Nič« poroča, da je več ladij japonske vojne mornarice 31. julija popoldne zaplulo v zaliv Camranh. Dne 1. avgusta je obiskal japonsko vojno brodovje šef japonskih vojnih sil v Francoski Indokini Haisiro Sumita, skupaj s poveljnikom francoskih vojnih sil v tem pomorskem oporišču. Vojaški dostojanstveniki so določili vse potrebno za izkrcanje japonskih sil na tem področju.

Za smotno prehrano japonskega prebivalstva

Tokio, 2. avg. d. Japonski gospodarski minister Irija Ino je imel danes po radiu govor, v katerem je pozval prebivalstvo, naj čim bolj omeji potrošnjo vse vrste živil. Minister Ino je v svojem govoru priporočal japonskemu prebivalstvu, naj premišlja o problemu prehrane, kakaj štiri leta vojne so zelo skrbila proizvodnjo potrebnega živeža. Minister Ino pa je naglasil, da se za prehrano japonskega prebivalstva ni bati, ker so bili izvršeni vsi potrebni ukrepi za smotno racioniranje potrošnje, kakor tudi za povečanje proizvodnje tako, da Japonska v pogledu prehrane nikakor ne stoji pred nepremostljivimi ovirami.

Tokio, 2. avg. (Domei.) V razgovoru z zastopniki tiska je japonski minister za trgovino in industrijo viceadmiral Seizo Sakonji izjavil: »Sedanjni mednarodni položaj je tako napet, da lahko najmanjša iskrica povzroči eksplozijo.« Priporočil je, da mednarodni gospodarski položaj Japonski nujno nalaga dolžnost povečati svojo državno obrambo ter prilagoditi življenjske potrebe japonskega prebivalstva virom, ki so na razpolago v državi sami. Seizo Sakonji je nadalje naglasil, da mora Japonska upoštevati gospodarski pritisk, ki ga inozemstvo izvaja nanjo, ter razviti izmenjavno dobrin neodvisno od dežel, ki sicer spadajo v okvir skupne prosperitete vzhodnoazijskega prostora. Minister je na koncu izjavil, da je japonska vlada podzvela vse potrebne ukrepe, ki jih ukazuje novi položaj.

V San Franciscu zadržana japonska ladja

San Francisco, 2. avg. u. V tukajšnji luki so pomorske oblasti zaustavile japonsko ladjo »Tatuta Maru«, ki se je pripravljala na odhod, čeprav je ameriško zunanje ministrstvo že pristalo na to, da lahko luko zapusti. Pomorske oblasti so ravnale po odredbi pravosodnega ministrstva, niso pa prejele podrobnejših pojasnil o tem ukrepu.

Predsednik portugalske republike na Azorih

Lizbona, 2. avg. s. Predsednik Karmona je bil na otoku Terceiri na Azorih sprejet z velikimi ljudskimi manifestacijami. Listi poročajo v zvezi s tem tudi o portugalski kolonizaciji otoka, ki se je pričela že l. 1451. Na otoku se je 50 let kasneje rodil Korte Reali, ki je kot raziskovalec prodiral vse do Nove Zemlje. V Angri de Heroismu, glavnem kraju otoka, je imel predsednik Karmona pomemben govor.

Aretacije komunistov v Franciji

Bern, 2. avg. d. Kakor poročajo iz Vičhyja, je francoska policija aretirala v Nantesu 20 komunističnih četrnikov, ki so bili zaloteni pri nezakonitih propagandnih akcijah.

Gospodarstvo

Izredno povečanje italijanske potrošnje električnega toka

Sprito potrebe, da se v okviru avtarkičnih stremiljenj zmanjša potreba uvoza premoga, je Italija v zadnjem desetletju v izrednem obsegu povečala uporabo električnega toka za pogon in kurjavo. Navzile vojni je italijanska električna industrija tudi zadnja leta zabeležila velik napredek tako v izkoriščanju obstoječih možnosti za proizvodnjo električnega toka, kakor tudi v pogledu postavitve novih in povečanja obstoječih električnih central. Da je Italija v taki meri lahko razširila potrošnjo električnega toka — sorazmerno bolj kakor v kateri koli drugi državi — je pripisati okolnosti, da nudijo italijanske reke, zlasti v severni Italiji v alpskih pokrajinah, velike možnosti za izkoriščanje vodnih sil.

Po najnovejših statističnih podatkih je lani produkcija električnega toka v Italiji dosegla izredno višino 19,3 milijarde kilovatin ur nasproti 16,5 milijarde kilovatin ur pred dvema letoma (v letu 1938) in komaj 6 milijard kilovatin ur v letu 1926. Pri tem je treba upoštevati, da se v letih gospodarske krize produkcija ni dvignila in je bila več ali manj stabilna. Od leta 1932, ko je znašala produkcija električnega toka v Italiji nekaj nad 10 milijard kilovatin ur, beleži statistika stalno in hitro dvigovanje, tako da se je produkcija v osmih letih skoro podvojila.

Glede na avtarkične potrebe se je v Italiji zlasti povečalo število hidrocentral, ki

je v zadnjih dveh letih naraslo od 1081 na 1159. Samo v teh dveh letih je bilo v severni in srednji Italiji zgrajenih 78 velikih hidrocentral s produktivno kapaciteto letnih 2 in pol milijarde kilovatin ur. Potrošnja električnega toka se je posebno dvignila zaradi tega, ker so prišle v obrate razne nove naprave, ki nadomeščajo premog v električnim tokom, kar velja zlasti v proizvodnji jekla in v topilnicah železne rude. Prav te dni pa so bili odobreni novi projekti železarske industrije, ki predvidevajo postavitev nadaljnjih električnih peči, kar bo na eni strani povzročilo novo naraščanje potrošnje električnega toka, na drugi strani pa manjšo potrebo premogovnega uvoza.

V lanskem letu je od celotne proizvodnje električnega toka odpadlo le 6,4% ali 1,24 milijarde kilovatin ur na električni tok, pridobljen iz kalorinih central, vso ostalo potrošnjo pa so krile hidrocentrale. V srednji in južni Italiji, kjer naravni pogoji za izkoriščanje vodnih sil niso tako ugodni, zlasti zaradi znatnih sprememb v vodnem stanju med letom, so v precejšnji meri kombinirane hidrocentrale s pomožnimi termoelektričnimi centralami, ki obratujejo le tedaj, kadar hidrocentrale nimajo dovolj vode. V strokovnih krogih računajo, da bo v letošnjem letu potrošnja električnega toka v Italiji že presegla 20 milijard kilovatin ur.

Gospodarske vesti

— Nadaljanje izgradnje italijanske industrije. V zadnjem času so bili oblastveno odobreni številni načrti za nove industrijske investicije, ki se nanašajo na produkcijo umetnih smol in snovi za prešanje, na železarsko, elektrotehnično in tekstilno stroko. Zlasti produkcija v železarski stroki bo nadalje izpolnjena z raznimi velikimi investicijami. Obstoječe naprave v železarski stroki bodo preurejene tako, da se bo zmanjšala potrošnja premoga s postavitvijo električnih peči. Koncern Montecatini je dobil dovoljenje za gradnjo velike naprave za pridobivanje letnih 1200 ton kovinskega magnezija. Odobrene so tudi številne nove investicije na področju pridobivanja umetne svile in celulozne volne.

— Bilanca nemškega kemičnega koncerna. Znani nemški kemični in barvni koncern I. G. Farbenindustrie je izdal svoje letno poročilo za preteklo leto, v katerem navaja, da je podjetje tudi v vojnem času nadaljevalo s svojimi raziskovalnimi deli v laboratorijih in se marsikateri novi izum že praktično uporablja. Izpopolnjeni so bili tudi produkcijski procesi za izdelovanje celulozne volne, sintetičnega bencina in umetnega kavčuka itd. Družba je lani pri glavnici 800 milijonov mark zabeležila 58 milijonov mark čistega dobička (kakor leto prej) in bo plačala 8% dividende. Glavnica se bo iz izdaj novih delnic povečala za 100 na 900 milijonov mark. Davčna bremena so se lani ponovno povečala za 25% in je družba lani plačala za 213 milijonov mark davkov, tako da so davčne dajatve dosegle 27% glavnice in so štirikrat večje kakor čisti dobiček. (Samo to podjetje je lani plačalo skoro dvakrat toliko davkov kakor so znašali v bivši Jugoslaviji vsi neposredni davki, kajti znesek 213 milijonov mark ustreza znesku 4260 milijonov din.) Vrh tega je podjetje izdalo 100 milijonov mark za prostovoljne socialne dajatve, zlasti za letne premije, za rodbine vojakov in za starostno preskrbo. Kosmatni dobiček je znašal lani 846 milijonov mark in je bil za 9% večji nego v prejšnjem letu. Za mezde je družba plačala 382 milijona mark, to je za 5% več nego v prejšnjem letu. Nove investicije so v preteklem letu dosegle 153 milijonov mark, odpisi na investicijah pa 168 milijonov. Znatno je narasla postavka udeležb pri drugih podjetjih, in sicer od 341 na 399 milijonov mark. Dolgovi podjetja so nazadovolj za 20 na 316 milijonov, razpoložljiva sredstva pa so se povečala za 50 na 181 milijonov mark.

— Velika zaposlenost škodovih tvornic. Te dni je bil v Pragi občni zbor škodovih tvornic, ki sedaj pripadajo v blok »Reichswerke A. G. für Waffen- und Maschinenbau Hermann Göring«. Občni zbor je pod predsedstvom dr. Vossa odobril bilanco, ki izkazuje 64 milijonov Kč čistega dobička (v prejšnjem letu 60) in bo podjetje izplačalo nespremenjeno dividendo 72 Kč na delnico. Kakor smo že poročali, je družba povišala delniško glavnico od 220 na 687,5 milijona Kč, in sicer s kapitalizacijo stabilizacijskega fonda in nekaterih rezerv. Produkcija škodovih tvornic je lani dosegla še nikoli zabeležen rekord. Delavske mezde so narasle od 782 milijonov na 1100 milijonov Kč. V zvezi s povečano zaposlitvijo so se znatno povečale zlasti bilančne postavke surovin, polfabrikatov in izdelkov, in sicer skupaj od 882 na 1244 milijonov. Kosmatni dobiček družbe je narasel na 396 milijonov Kč (331), narasli pa so tudi odpisi na 162 milijonov (160), davki na 75 milijonov (49) in socialne dajatve na 83 milijonov (52). Knjižna vrednost investicij znaša 580 milijonov (574).

— Odkup pšenice v Srbiji. Novo ustanovljena srbska žitna centrala je izdala predpise o odkupu letošnje pšenice. Poleg centrale so še nekatere druge ustanove pooblašene za nakup. Odkupna cena je določena na 350 din za 100 kg pri hektolitrski teži 78 kg v Srbiji in 79 kg v Banatu.

— Nemško-madžarski trgovinski sporazum. Te dni je bil sklenjen nov trgovinski sporazum med Nemčijo in Madžarsko. Za Nemčijo je sporazum podpisal dr. Clodius, za Madžarsko pa poslanik Nikl. V zvezi s tem sporazumom poročajo budimpeštanski listi, da bo Madžarska sprito ugodne letošnje letine, zlasti pa glede na priključitev žitornih pokrajin Bačke in Baranje v novem gospodarskem letu zopet izvažala v Nemčijo pšenico in v večjem obsegu tudi druge kmetijske pridelke. Zaradi slabe lanske letine Madžarska v letu 1940-41 ni izvozila v Nemčijo nobenega krušnega žita in je morala Nemčiji Madžarski celo pomagati na ta način, da ji je dobavila 2000 vagonov sladkorja. Novi sporazum predvideva tudi vključitev madžarske industrije v nemško-madžarski trgovinski promet. Že lani je Nemčija uvozila iz Madžarske razne industrijske izdelke, v novem letu pa bo ta uvoz še znatno povečan,

Nemčija pa se je zavezala dobaviti Madžarski poleg premoga, železa in kemičnih proizvodov še razne industrijske surovine.

— Likvidacija v hrvatski lesni industriji. Iz Zagreba poročajo, da je za 12. avgust sklican občni zbor Delniške družbe za eksploatacijo lesa, na katerem bodo delničarjem predložene bilance za zadnja štiri leta. Občni zbor bo sklepal tudi o predlogu za likvidacijo. Družba spada med najstarejša lesna industrijska podjetja na Hrvaškem in je bila ustanovljena že leta 1899. Leta 1923. je bila glavnica povišana na 40 milijonov din, toda že 5 let kasneje je morala družba zaradi kritja izgub odpisati skoro vso glavnico, nakar je bila z izdajo novih delnic zopet povišana od 0,8 na 5 milijonov din. V zadnjih letih se je družba bavila le z lesno trgovino.

— Sprememba naziva hrvatskih tvrdk. Tvrdka »Bata, jugoslovenske tvornice gume in obutve d. d. v Borovemu« je spreminila svojo firmo v »Bata, hrvaške tvornice gume in obutve«. Zagrebška tekstilna tvrdka »Engleski magazin« je spreminila svoje ime v »Narodni magazin«. Tvrdka »Jugoškok« d. d., podružnica Zagreb, je spreminila svoje ime v »Škodac« d. d.

— Hrvatska bo izvozila za 180 milijonov dinarjev vina. V hrvatskih gospodarskih krogih računajo, da bo vino eden glavnih predmetov hrvaškega izvoza. Hrvatska je ob razdelitvi bivše Jugoslavije dobila pretežni del vinogradov in se ceni površina vinogradov na Hrvaškem na okrog 70.000 ha, letni pridelek pa na 2 do 2 in pol milijona hl. Glede na ugodno stanje vinogradov računajo, da bo Hrvatska v novem gospodarskem letu lahko izvozila okrog 150.000 ha vina, zlasti dalmatinskega. Pri sedanjih ceni 12 do 15 din za liter bo znašal izkupiček od izvoza vina okrog 180 milijonov din.

Ljubljanski trg

Zadnje deževje je le še pospešilo in osvežilo dozorevanje in rast sočivja in zelenjave, zato je tudi trg tako izredno dobro založen s povrtnino, da bolj ne more biti. Prevladuje krompir, stročji fižol in kumare. Gospodinje sicer kupujejo krompir, ker brez njega ne morejo biti, toda vsem se zdi še vedno predrag in trdijo, da je za sedanjí čas cena v višini 1 lire za kg previsoka. Maksimirana cena znaša 1,60 lire, mesto ga prodaja po 1,55 lire, na Resljevi cesti pa se dobi po 1,40 lire za kg. Fižola različnih vrst je na trgu vsak dan več; prihodnji teden bo gotovo precej cenejši in ga bodo pričele gospodinje kupovati tudi za konzerviranje. Sedaj je cena določena za nizkega na 1,50 in 3,50, vendar je živahno zanimanje le za boljše vrste, kateremu skušajo gospodinje zbiti ceno vsaj na 3 lire za kg. Kumare smo lani ob koncu julija kupovali tri velike komade za 1 din, torej več kakor 1 kg, letos pa plačujemo za kg 1,80 lire. Mnoge gospodinje se zanimajo za maksimalni cenik vrtnih pridelkov, ki je pritrjen na vidnih mestih na trgu, in ne preplačujejo živil. Imamo pa tudi priliko vsak dan opazovati gospodinje, ki brezbržno plačujejo čebulo po 2 liri, grah v stročju po 4 lire, buče po 1 liri itd. Kumarike za vlaganje se ne dobi izpod 10 lir za 100 kom, cena pa je maksimirana na 8 lir za 125 komadov. Naleteli smo tudi na prodajalke, ki je prodajala rdeči korenček po 1,60, čeprav je cena maksimirana na 2,50 lire za kg. Razmerna poceni prodajajo jedilne buče po 0,50 lire, docna pesa je po 1,50 lire. Za špinac ni zanimanje, mehke sedaj ni, trdo prodajajo po 2 liri kg. Zelja in chrovta, cvetice in razne zelenjave je mnogo naprodaj. Z lepo glavno solato nas zalagajo še vedno Trnovčanke po 2 liri kg. Zadnji teden prodajajo že jesensko endivijo, ki pa je gospodinje sedaj še ne upoštevajo, saj je endivija zanikava jeseni, ki bi jo radi se odgodili. Zanimanje za kolerabico se je poglobilo, pač pa je napredaj vedno več zelene paprike po 5 lir kg (mnoge gospodinje jo sedaj polnijo kar z rižem) in lenih zrelih, uvoženih paradižnikov po 3 lire kg.

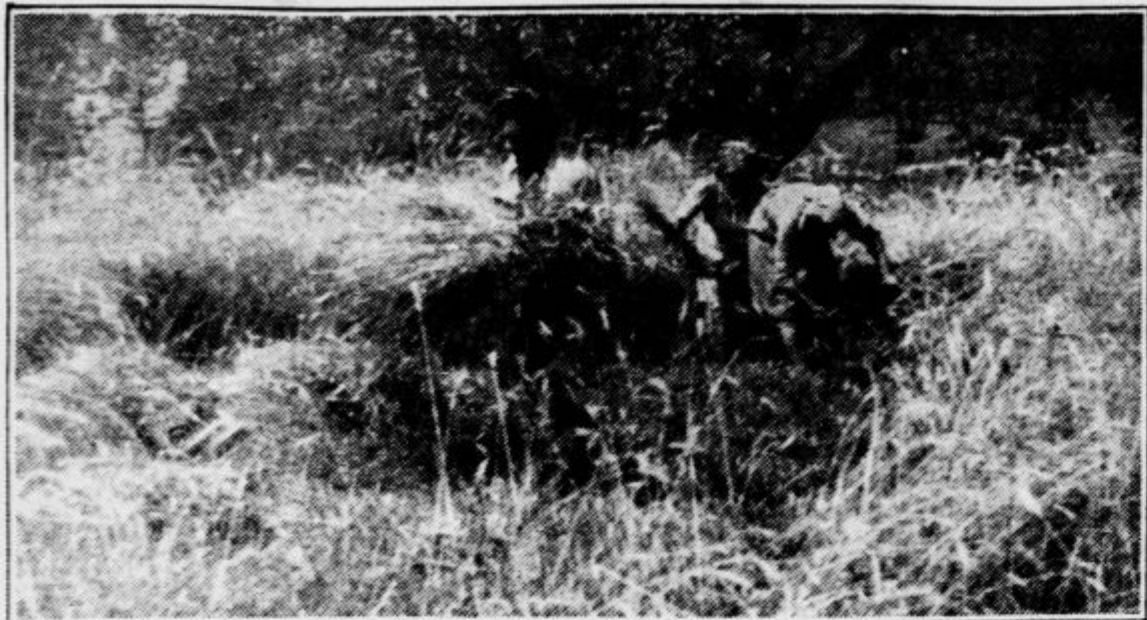
Toliko lenih, zdravih lišičk se nismo videli na našem trgu, kakor v soboto. Letos so se gospodinje začele zanimati za konzerviranje lišičk v slanici. Cena za 1 liter je 1 lira, pri večjem odjemu 0,90 lire.

Dozorevajo prva domača zgodnja jabolka in so jih prodajali po 5 lir kg, ne ravno najboljše in najlepše. Druga domačega sadja, razen malin po 4 lire za liter, sedaj ni. Uvožena lepa jabolka prodajajo po 6 do 7 lir, hruske po 6 do 7 lir, najlepše breskve 6 do 8 lir, ringlo po 7 lir, lepe velike smokve po 5 lir kg. Naprodaj je že prvo grozdje po 10 lir kg.

Z veseljem smo pozdravili zopet stalne prodavalce siru. Ob njihovih stojnicah se je razvila prava živahna kupčija. Različne vrste siru so prodajali po 16, 20, 27 in 30 lir za kg.

Pšenica je dozorela...

Težko klasje pada pod srpi

Ljubljana, 2. avgusta
Te dni pada pod srpi marljivih ženjic težko klasje pšenice. Za našega kmeta so to dnevi veselja in zadovoljstva. Dobro mu je obrodilo žito in poplačan mu je trud trdega dela na njivi. Pšenica! Kruh našega človeka. Živež, ki zaprav odločuje o dobri in slabi letini. Kadar žito dobro obrodi, se kmetu ni bati lakote. Slaba žitna letina pa nosi s seboj skrb in strah pred bodočnostjo.

Težko, zlato klasje pada pod ostrino srpa, smejoča dekleta ga zlagajo v snope. Po njivah je veselo razpoloženje in žanjice pojo na visoko naloženih vozovih, ko spravljajo žito domov. Kmalu se bodo po podih oglašali cepci, v enakomernih udarcih označujoč novo, bogato žitno letino: tok, tok, tok took...

Ljubljana kmetuje

Že pred leti so meščani radi imenovali svoje mesto »bela in zelena Ljubljana«. V poslednjem času posebno zadnji nadevki v polni meri ustrezajo resnici.

Že pred vojno so se Ljubljančani odzvali pozivu, naj obdelajo vsako ped zemlje, po vojni pa so svoje napore še povečali. Obdelali in posadili so s pridelki vse cvetlične vrtove in travnike. Celotno tik mestnega središča so izkoristili najmanjši uporabni prostor. Delo pridelnih rok ni bilo brezuspešno. Danes se povsod vidijo sadovi dela meščanov-kmetovalcev. Na nezazidanem pro-

storu Aškerčeve ceste pred srednjo tehnično šolo je nastal cel gozd samih koristnih pridelkov: fižol, krompir, paradižniki, razna zelenjava in podobno je bujno poglalo. V okraju sv. Jožefa, ob Domobranci in Poljanski cesti se povsod bogotijo poljski pridelki. Celotno ob Tyrševi cesti raste krompir.

Na mestni periferiji je vse v zelenju. Povsod raste krompir, fižol in zelenjava. Ob Tržaški in novi Jadranski cesti je nastala v zadnjem času cela njiva. Prijazno naselje Stan in dom, kjer ima vsaka hiša vrt, še posebno cvete. Podobno je v Rožni dolini in šiški. Slednja je še posebno zelena. Meščani so posadili poljske pridelke do roba cestišče še neurejenih cest. Trnovo, Kolesarjeva, Prule in okraj ob Dolenjski cesti so vsi okrašeni z lepim fižolom, krompirjem, paradižniki in zelenjavo. Tudi estetski čut ni prizadet, pa tudi če bi bil, bi se moral umakniti pred vseobčo koristjo, ki jo nudi umno obdelovanje zemlje v teh rešnih časih.

Celo manjši park je spremenjen v polje. Še pred nedavnim je mestna občina uredila ob Marmontovi pred Notre dame širši del ceste v park. Posadili so lepe nasade, posejali travo in postavili lepe klopi. Okoliški prebivalci pa so zdaj ves prostor koristno uporabili. Cel gozd fižola, paradižnikov, krompirja in različne zelenjave zamenjuje cvetlice, zeleno travo in podobno. Po par mesecih se je dokazalo, da Ljubljančani v obdelovanju zemlje prav nič ne zaostajajo za kmeti po deželi in so na svoje delo lahko ponosni. Pridelki je to dokazal.

Po izbiri velesejskega lepaka

Včeraj smo poročali o odločitvi razsodišča za podelitev nagrad najboljšim osnutkom velesejskega lepaka, ki je pod predstvom comm. Carla Tigolija zaključilo svoje delo. Rok za natečaj je bil sorazmerno kratek, saj je bil razpisani šele 7. julija, osnutke pa je bilo treba predložiti do 25. istega meseca. Kljub temu je bila udeležba izredno velika, saj je razsodišče prejelo 44 osnutkov, ki jih je predložilo 41 tekmovalcev. Razlog za to so bile brez dvoma tudi lepe nagrade, ki so bile določene za štiri najboljše osnutke: prva v znesku 3000, druga 1000, tretja in četrta pa po 500 fr. Strokovna žirija je imela z izbiro precej težko delo, ker je bilo mnogo osnutkov resnično lepih in izvirnih.

Osnutek Janeza Trpina, ki je prejel prvo nagrado, odlikujeta preprostost in učinkovitost, ki ju dosegata predvsem smiselna izbira barv. Čez sredo lepaka se od spodaj poševno navzgor razteza široko močno drevo iz korenin, ki so naznačene na dnu.

Na zgornjem robu poganja veja iz debla, v deblo je zasekana sekira. Deblo samo je temnorjava, nebo pa se preliva v rumenkasto oranžni niansah. Ob vznožju je desno od debla v oranžni barvi simbolizirana lesna industrija, na levi pa je narisana liktorski sveženj, hkratu pa raste iz love proti debelu v lepem loku izdelan žitni klas. Besedilo zavzema spodnji rob lepaka.

Primerki zelo dobrih propagandnih osnutkov so tudi vsi trije ostali nagrajeni. Prva dva izmed njih prav tako jemljeta žitno klasje za poudarjen motiv, na četrtem pa je detajl Robbovega vodnjaka s silhueto magistrata in Gradu v ozadju. Upravičeno pozornost žirije so zbudili tudi številni izmed ostalih lepakov. — Trpinov posnetek pa združuje vse kvalitete, da bo Ljubljansko pokrajino in velesejem v resnici dostojno predstavil v vseh pokrajinah Italije, klasične domovine slikarske umetnosti.

potrila predlaskim smrt njegove zveste družice. Odtlej je v Celju bolehal.

Truden in spokojen je g. Janko Koderman omahnil v večnost. Časten mu bodi spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

**Bivši banovinski živnozdravnik
vet. Silvan Vodopivec**
je začel privatno prakso
v Ljubljani, Kržičeva ul. 6
(poleg bežigradske pošte)

Najvišje dopustne cene v novomeškem okraju

Novo mesto, 2. avgusta.

Te dni je okrajni civilni komisar g. dr. Otto Griselli izdal za novomeški okraj maksimalni cenik, ki ureja cene vseh življenjskih potrebščin in cene v gostinskih obratih. Maksimalne cene najvišjejših življenjskih potrebščin so odsele naslednje:

Kruh 2.20 L kg, pšenična moka 2.60 do 3.60 L kg, koruzna moka 1.65 do 1.75 L kg, riž 3.70 kg, fižol 2.85 do 3.60 kg, krompir (Oneida) 0.65 kg, jajca po 0.65, čebula 3.20 kg, zeljate glave 3.10 L kg, čajno maslo 20 L kg, navadno maslo 18 L kg, navadna mast 12.50 kg, mleko 0.95 liter, prekajena šunka 14.50 kg, kuhana šunka 24.70 L kg. Meso se sme odsele prodajati po tehle cenah: volovsko po 7 do 7.85 L kg, kravje po 6 do 6.85, teletje po 8 do 8.50, kostruvina po 6.80, svinjina po 9.50 do 10, salo pa po 11 L kg. Pri prodaji mesa brez kosti je dovoljeno zvišanje maksimalne cene do največ 25 %, priklada drobovja pa ne sme presegati 20 % teže. Cene za živo težo živine pa so določene takole: voli I. vrste po 4.90 L kg, II. vrste po 4.20, III. vrste po 3.40 L kg; krave I. vrste po 4.20 L kg, II. vrste po 3.80, III. vrste po 3.05 L kg; teleta I. vrste po 6.10 L kg, II. vrste po 5.70 L kg; prašiči nad 100 kg teži po 7.10 L kg, pod 100 kg teži pa po 6.05 L kg.

Za gostinske obrate veljajo naslednje cene: vino iz sode po 7.50 liter, mali gulaš 1.50, veliki gulaš 2.40, vampi 2 L, porcija pečene piščance 4 L, svinjske pečenke 3.30, teletje pečenke 3.30, krompir 1.25 L, ostale prikuhe iz kuhane zelenjave pa 1.50. V kavarnah se odsele prodaja navadna kava po 0.90, turška kava po 1.20, bela kava po 1.40 in pivo v steklenicah po 3 L.

Vsi prodajalci in kupci se morajo strogo ravnati po teh cenah. Kdor bi kupoval po višjih cenah, ne dela škode samo sebi, temveč skupnosti in zato zapade isti kazni kakor tisti, ki zahteva prevelik dobiček. Nadzorstvo bo strogo,

Zaščita materinstva in mladeži v Italiji

Včeraj smo prvič izpregovorili o vzorni zaščiti materinstva in otrok v Italiji, ki v tem pogledu prednjači na svetu. Sledijo naj nadaljnji podatki o organizaciji zaščite po vsej kraljevini.

Vprašanje zaščite materinstva in otrok je prvenstveno moralno vprašanje. Ugodna rešitev teh vprašanj je zato možna le z raznimi ukrepi, kakor z obsežnimi olajšavami, ki naj jih številne družine uživajo pri javnih uradih, pri najemninah za stanovanja, pri davčnih obveznostih in pri kolektivnih pogodbah, ki jih sklepajo sindikati. Sprito spoznanja, da mora biti pomoč zgrajena na pravstvenih načelih, je treba predvsem paziti na to, da se rod stalno plemeniti ne le telesno, ampak tudi etično. Zato gre dejavnost zaščite tudi za tem, da se mladoletnim omogoča dobra vzgoja, zanemarjeno mladino pa je treba prevzgojiti.

Za skrbstvo nad zapuščenimi mladoletniki, ki jih ni mogoče uvrstiti v družine, se zaščita poslužuje posebnih zavodov za poklicno vzgojo. Za prevzgojitev normalno nadarjenih in vzgojljivih mladoletnih pa se poslužuje zaščite avtonomnega šolstva in pedagoških zdravstvenih zavodov. Da prepreči prostitucijo med zanemarjeno mladino, poskrbi zaščita za moralno prevzgojo. Ta varstvena dejavnost zaščite pri zanemarni mladini se kaže tudi pri pomoči, ki jo uživajo nezakonske matere. Zaščita jim nudi sleherni pomoč v porodišnicah in izvaja nad njimi varstvo tudi po porodu zato, da bi jih stiska ne silila v prostitucijo. V ta namen jim poskrbijo bodisi primerno zaposlitev ali pa poskrbe, da se nezakonito razmerje zaključí z zakonom. Razume se, da se zaščita iz tehničnih razlogov ne more ukvarjati z ženami, ki

so že zapadle prostituciji. Stvar policije je, da te žene nadzira in jih omreži z varnostnimi ukrepi.

Preden natančno opišemo bistvo nalog te zaščite, naj na kratko omenimo še njeno zgradbo. Zaščita deluje na vseh svojih področjih pod vodstvom in nadzorom države. Glavni odbor, ki ima sedež seveda v Rimu, vodi društva, ki so ustanovljena v vseh provincih Italije. Naloga društev je v tem, da na svojih območjih vistomarijo vsa prizadevanja javnih in zasebnih ustanov in kolikor so si stavile za cilj zaščito materinstva in otrok in da skrbijo za te stvari v razmerju s potrebnimi in zahtevami, ki se kažejo v posamezni pokrajini. Pokrajinskiim društvom so podrejeni »patronatni odbori« s sedežem v vsaki občini. Ti odbori so prav za prav izvršni organi, ki delujejo po smernicah provincialnih društev, obveščeni od podrejenih odborov o neposrednih nujnostih, kje je treba uveljavljati zaščitno delo. Vse to delo društev in odborov je seveda brezplačno.

Patronatni odbor, ki mu, kakor smo videli, pripada pravo zaščitno delo, je sestavljen iz strogo častitih osebnosti, ki imajo povsem neomadeževano preteklost in ki imajo skušnje na polju materinske in dečje zaščite. Imenujejo se varuhi in varuhinje. So to vsakokratni fašistični tajniki, občinski svetniki in zdravniki, predsednik dobrodelne kongregacije, po en učitelj in duhovnik ter tajnica ženskega fašja.

Praznik g. Karla Goloba

V Ljubljani in daleč izven nje uživa g. Karol Golob, lastnik specialne dentalne trgovine »Dentaldepote«, najlepši ugled. Spominjajo se ga prisrčno vsi znanci in prijatelji, saj je včeraj praznoval 60letnico.

Po rodu je iz trgovske družine na Vrhniki. Ko je dovršil Mahrovo trgovsko šolo, je nastopil prvo službo pri Kernovi pivovarni v Beljaku. Nato se je v trgovsko-uradni stroki spopolnjeval v vinski trgovini pri Kaiserju v Ptuj, služboval je še v Celju, nato pa je leta 1907 stopil v službo pri Ljubljanski banki I. C. Mayer. Bil je prokurist podružnice Prometne banke, potem je stopil v službo Jadranske banke in je bil leta 1921 dirigent njene podružnice v Mariboru. Tu se je pričela njegova prava kariera. Začel se je živo zanimati za dentalno stroko in ji je kmalu posvetil svojo živahno delavnost in strokovno sposobnost. Od 1927 do 1933 je vodil zagrebško podružnico trdnice »O. Golob Dentaldepote«, slednjici pa je sam prevzel vso trdnico in ji krepko razširil delokrog. Pridobil je odjemalce v vsej bivši Jugoslaviji.

Tvrdba »Dentaldepote« je kmalu zaslovela kot najpopolnejša zalaganka za vse zdravniške in tehnične dentale potrebe. Solidnost te trdnice, ki je s svojim postankom iz leta 1919 najstarejša v naših krajih, je najboljša poročila njenega uspevanja. Ljubljanska osebnost šega Karla Goloba, ki je pridobil najširši krog prijateljev in znancev tudi izven poslovnega področja, je deležna splošnega spoštovanja, kar se je še posebno lepo izpričalo ob njegovem včerajšnjem življenjskem prazniku. Tudi mi želimo g. Karlu Golobu še mnogo zdravja in nadaljnjih uspehov.

Smrtna nesreča mladega delavca

Ljubljana, 2. avgusta

Snoči se je v Prešernovi ulici tik pred Gregorčičevo drogerijo pripetila huda prometna nesreča, ki je zahtevala življenje 36letnega delavca Lovžeta Zormanja iz Hrastnika.

Malo po 20.20 je v smeri od Marijinega trga proti pošti privozil tramvajski voz. Zorman je šel po hodniku, a očitno nevaren prometa v mestu, je stopil na cestnišče, komaj neka' metrov pred vozom. Voznik je takoj z vso silo zavrl, vendar ni mogel preprečiti najhujšega. Voz, da Zormanja z vso silo odbil in ga vrzel, da je udaril v glavo ob tla in nezavesten obležal v krvi. Telefonično so poklicali reševalce, ki so prihiteli in Zormanja jadno prepeljali na kirurški oddelek splošne bolnice. Toda vsa pomoč je bila zaman — že takoj po prevozu je Zorman izkrmavel.

Policija je že takoj na mestu zaslišala priče in uvedla strogo preiskavo, ki pa je ugotovila, da voznika ne zadene krivda.

Iz Črnomlja

Okrajni komisar dr. ing. Emilio Cassanega je napravil v nedeljo uraden obisk na mestni občini v Črnomlju, kjer se je ob tej priliki vršila svečana seja ob navzočnosti vseh predstavnikov javnega življenja v Črnomlju. Pozdravil ga je župan g. Klemenc in mu razložil težnje občine. Gospod komisar je obljubil svojo pomoč in zahteval sodelovanje vseh občanov v korist celote.

Na debelo so kradli iz skladišč sekcije za gradnjo proge Črnomelj - Vrbovsko. Ker delo na gradnji proge počiva, je bilo v skladiščih v Črnomlju in Dragatušu spravljeno mnogo gradbenega materiala. Ta material so si nekateri protipostavno prilastili v vrednosti preko 15.000 lir. Varnostni organi vodijo preiskavo in so že več osumljencev priprli.

je v nekaj urah izživila. Še isti dan pa je najbrže zaradi razburjenja in oslabelosti srca umrla pri hiši tudi njena 90 letna mati. Da bi se dognal pravi vzrok smrti obeh žen, je bila izvršena obdukcija in odrejena analiza drobovja.

Nova razstava

v Jakopičevem paviljonu

Danes dopoldne ob 11. se bodo spet odprla vrata Jakopičevega paviljona. Trije ugledni slovenski umetniki — Maksim Ga-

Maksim Gaspari: Koroški motiv

spari, Stane Dremelj in Francšek Smerdu — so pripravili razstavo svojih izbranih umetnin. Letošnja sezona obiluje lepih umetnostnih prireditve, kar je v današnji dobi utešeno in razveseljivo. Gotovo bodo tudi umetnine imenovanih treh umetnikov zbudile zasluženo pozornost. Priobčujemo posnetek ene izmed značilnih umetnin popularnega mojstra Maksima Gasparija.

SPORT

Tri ure — za smeh in zares

Dva dvoboja Ilirije in Primorja v nogometu — Od 16.30 dalje na igrišču SK Ljubljane

Zdaj smo torej le dočakali ono toliko opevano in reklamirano nogometno tekmo, ki naj nam za tri ure pričara na igrišče one stare dobre čase v sportu, ko sta se na nogometnih terenih Ljubljane borila prav za prav samo dva kluba, in sicer Ilirija in Primorje. Precej dolgo je že, odkar teh imen ne srečujemo več v nogometnih kronikah, toda ostali so tisoči onih, ki so se včasih navduševali zanja, in lepo število onih, ki so se trudili in pehali za njuno slavo.

Skoraj petdeset slednjih — ali komplet — dve enajstori iz vsakega tabora — bo popoldne od 16.30 dalje korakalo mimo nas; najprej obe drugi garnituri, za njima pa še 22 onih najboljših, ki so takrat bili na ustih vsakega prijatelja domačega nogometa. Danes sicer ne bo borba za točke, danes nikomur ne gre več za prestiž belo-

zelenih ali črno-belih, danes imajo prireditelji te spominske tekme samo dobrodelna namena, obenem pa hočejo za tri ure zabavati in zaposeliti naše sportno občinstvo, ki ima zdaj le redkokdaj priliko, da se razveseli v sportu.

Stopite torej danes od 16.30 dalje na igrišče ob Tyrševi cesti in prav gotovo vam ne bo žal! Ilirija in Primorje sta tudi danes še zmerom atrakcija.

★

IZ SK Ilirije: Ob 16. morajo biti na igrišču Ljubljane igralci: Rožič, dr. Gogala, Francot, Glušič I., Lah II., ing. Primožič, Erber, Eržen, Grintal, Aljančič, Kveder in Derenda. Ob 17.30 pa: Malič, Verovšek, Berglez, Bogme, Varšek, Košenina Doblet, Žitnik, Unterreiter, Lah I., Rihtar Illovar.

Trst in Ljubljana v tenisu

Za nedeljsko medmestno teniško tekmovalje med Trstom in Ljubljano, ki bo prav za prav prvo srečanje sportnikov naše pokrajine s tovariši iz ostale Države, vlada v Trstu veliko zanimanje, tem bolj, ker so bili tržaški teniški igralci že v prejšnjih časih v živahnem stiku z Ljubljancani.

Takrat — tako ugotavlja zadnja številka »Piccola« — so se vsi dvoboji zaključevali v korist Tržančanov, to pot pa meni, da bo preizkušnja nekoliko hujša in tudi precej negotova, predvsem iz razloga, ker je nekaj najboljših igralcev iz Trsta v službi domovine. Posebno privlačnost bo imel ta turnir še zaradi tega, ker bodo v obeh sestavah igrali tudi dame. Razpis je takšen, da se bo turnir igral v štirih singlih in dveh dabljih za moške, razen tega pa še v enem singlu za ženske in v enem mešanem dablju.

Verjetno bodo Ljubljano zastopali v tem dvoboju igralci Smerdu, Luckmann, Perles in Banko ter naša prvakinja ing. Maire - Serneck. Proti tem izbranim slovenskim igralcem bodo Tržančani postavili naslednje: Ebnerja, Polacca, Scaunica in Rossia za moško konkurenco ter prvakinja Kozman - Frisacco za damski single in za mešani double.

Tekmovanja bodo v nedeljo ob 9.30 dalje evas dan na igriščih v ulici Guido Reni. Beograjska »Donauzeitung« objavlja kratko vest, po kateri je bivši jugoslovanski prvak v prsmem plavanju

Anton Cerer iz Kamnika

pred kratkim prvič nastopil v Celovcu, kamor se je baje sploh preselil. Naš Tone se je na tem mitingu seveda uveljavil po svoji stari navadi ter zmagal v svoji disciplini na 200 m prsno s krasnim časom 2:53.6.

V Beogradu so to nedeljo igrali dve tekmi za pokal srbske nogometne zveze.

Moštvo PAK iz Pančeva je dobilo igro proti Basku s 3 : 1. Jedinstvo in Vitez iz Zemuna pa sta se razšla z neodločenim izidom 2 : 2.

V Mariboru

so imeli preteklo nedeljo večjo kolesarsko prireditev, v kateri so nastopili tudi dirkači iz Celja, Slovenjega Grada in Gradca. Najvidnejše uspehe so spravili Gradčani, med katerimi pa sta se dobro držala tudi Mariborčana Losinšek in Rossmann, ki sta prišla v vseh konkurencah na cilj tik za najboljšim Gradčanom Schadlerjem. Tudi v dirki juniorjev je zmagal pripadla enemu izmed Gradčanov pred domačinoma Rakefom in Horvatom.

Poverjenik za sport in planinstvo na Hrvaškem je odredil ustanovitev generalnega komisariata za sportne gradnje.

ki bo imel nalogo skrbeti za zgraditev in oskrbovanje kakor tudi za nadzorstvo nad vsemi sportnimi napravami, društvenimi domovi in planinskimi kočami na Hrvatskem.

Celjani in Mariborčani

so kot enajstoričnega spornega odn. vojaškega občestva v nedeljo nastopili v mariborski tekmi.

bojni nogometni tekmi. Celjani so po veliki premoci zmagali z 9 : 2 (4 : 0).

Bivši evropski prvak polteške teže med amaterji

Italijan Luigi Musina

si je tudi kot poklicni boksar že priboril prvi naslov državnega prvaka. To nedeljo je v Turinu nastopil v prvenstveni borbi proti prvaku teže teže Prescui Merlu, ki ga je po hudi premoci že v tretjem kolu položil knock out in tako postal novi italijanski prvak v tej kategoriji. Musina je po rodu Gorican in so vest o njegovi zmagi sportniki v rodnom mestu sprejeli s prav posebnim zadoščenjem.

★

O krožni, kolesarski dirki, ki jo bo priredil goriški pokrajinski odbor CONIa na progi iz Gorice v Ljubljano in nazaj mimo Trsta v Gorico na dan 15. avgusta, objavlja »Gazzetta dello Sport« spet nekatere nove podrobnosti. Organizatorji te dirke so sestavili tri narčne za njen potek. kolesarska federacija pa jim je potem svetovala naj določijo progo po kolikor mogoče lažjem terenu, ki naj bi ne imel preveč vzponov in naj bi ne bil daljši kakor 250 km. V ostalem je federacija ukrenila vse potrebno za brezhibno izvedbo te dirke, predvsem — tako piše list — glede poteka na novih tleh po Sloveniji, ki je bila pred kratkim priključena Italiji, torej po krajih, ki so takih velikih sportnih manifestacij še popolnoma nevarjeni. V ostalem objavlja list, da bodo v kratkem znane prav vse podrobnosti o tej veliki kolesarski prireditvi, ki je vzbudila ne samo med prijatelji kolesarstva, temveč tudi v vodilnih krogih fašistične stranke in olimpijskega odbora največjo pozornost.

Prvi dan danskega prvenstva v plavanju se je končal z ogromnim presenečenjem. Zgodilo se je, česar ni nihče pričakoval, da je bila porazena tolikokratna svetovna prvakinja in rekordarka Ragnhild Hveger v disciplini na 100 m hrbtno, in sicer od Petersenove, ki je prišla prva v času 1:16.4, medtem ko se je morala slavna Hvegerja zadovoljiti z drugim mestom v času 1:17.4. Na 400 m prosto je gladko zmagala Hvegerjeva s 5:26.1. V moških disciplinah je zmagal Petersen na 100 m prosto s časom 1:04.1, na 200 m prsno pa Poulsen s časom 3:00.3.

Nemška lahkoatletika zveza se bavi z mislijo, da bi odpravila troskok iz prvenstvenega sporeda in vseh mednarodnih tekmovalj. Predlagatelji te spremembe opozarjajo na resne poškodbe in posledice, ki so jih imeli razni atleti ravno v tej disciplini. Nemci so se glede črtanja troskoka z obzirno utemeljitvijo obrnili tudi na Italijane, Madžare, Švede in Fince. Madžari in Italijani so bili s to spremembo zadovoljni, Finci in Šved pa pravijo, da bodo o stvari govorili šele potem, ko bodo končana mednarodna tekmovalja, ki jih imajo dogovorjena z Nemčijo.

»Jiu-Jitsu« bo predvajal na stadionu za člane ZSK Hermesa danes v nedeljo ob pol 10. g. Oton Baumgarten, bivši asistent učitelja za jiu-jitsu na dunajski univerzi, vabimo vse člane. Vstop prost. — Lahko se pridružimo.

Janko Koderman †

Iz Celja je včeraj prispela v Ljubljano vest, da je pred tednom, v petek 25. julija, v miru izdihnil g. Janko Koderman, šolski upravitelj v p. Uglednega vzgojitelja smo se spominjali lani, ko je še v srednjem družinskem krogu praznoval 75letnico. Poznal in cenil ga je ves starejši učiteljski rod na Spodnjem štajerskem.

Janko Koderman je bil po rodu od Svetega Lovrenca na Dravskem polju, učiteljske je dovršil v Mariboru, nato je nastopil prvo službo v št. Janu na Dravskem polju. Tu si je izbral svojo zvesto družico Marijo iz ugledne Lesnikov družine. V zglednem zakonu sta nato preživela dolgo vrsto let, najprej v službi na takratni skrajni slovenski postojanki pri Sv. Mariji Snežni, nato na Ponikvi pri Velenju in slednjici na novi šoli v Veliki Pirešici pri Zalcu. Povsod to je bil Janko Koderman ne samo dober vzgojitelj v šoli, temveč najboljši učitelj tudi odrasločajočim rodovom, katerim je dajal zgled kot izvrsten sadjar; še prav posebno pa je bil priljubljen zaradi svojega vedrega, milega značaja.

Njegovo tiho družinsko srečo je kdaj pa kdaj neusmiljeno skakila usoda. Tako je tik pred koncem prve svetovne vojne izgubil svojega edinega sina, ki je padel kot poveljnik topov na vojni ladji pred Dračem. Svojim štirim hčeram sta skrbna roditelja marljivo uravnavala pot v življenje. Jesen njegovega življenja, ki jo je po ukopitvi preživljal v Mariboru, zadnji dve leti pa v Celju, je razveseljevalo novo pokolenje vnukov in vnucic. Močno pa ga je

Kronika

* Ducejev dar za trojčke. Duce je Stefanu Grudnu iz Devina po prefektu poslal 1500 Lir v dar za trojčke, ki jih je povila njegova žena Adela.

* Vključitev bivšega jugoslovankega trgovskega brodograja v italijansko organizacijo pomorskega prometa. Bivša »Prekomorska družba«, ki je zavzemala najvidnejše mesto v nekdanji jugoslovanški pomorski plovi, je imela brodograja nad 42.000 ton, Atlantika nad 31.000, Jadranskega nad 17.000, podjetje Topić nekaj nad 24.000 in Jugoslovansega oceana družba nad 14.000 ton. Obstajale pa so še štiri manjše družbe, ki so premogale okrog 10.000 ton. Kakor poroča agencija L' Italia ogg, se bodo morale te družbe tudi formalno italijanizirati, njihovo brodogradbo pa bo vključeno v italijansko trgovsko brodogradbo.

* Preveč dežja. V pasjih dneh nas je doletelo pravo jesensko vreme — dežuje po malem non in dan, tako da je zemlja že preveč namočena. V petek smo imeli že kar razveseljivo vreme, čeč non pa se je spet pooblačilo in včeraj je bilo oblačno in megleno ter je z daljšimi ali krajšimi presledki deževalo ves dan. Na polju je deževje že začelo delati škodo. Zlasti v višjih legah je še precej pšenice. Kmetje sicer hite z žetvijo, a morajo spravljati mokro pšenico, kar za zrno nikakor ni prav. Pa tudi krompir in drugi poljski sadeži imajo že preveč moče. Precej škodo pa bo dež napravil tudi po vinogradih, ki so letos obetali tako dober in obilen pridelek.

GOSPODJE!

ALI STE SI ŽE OGLEDALI ZNAMENITE

ZENITH - ČEVlje

V ELEGANTNI IN TRPEŽNI IZDELAVI

V TRGOVINI

V. ZMAGA, LJUBLJANA,

LJUBLJANA, VERDIJEVA ULICA ŠT. 2

(PREJE GAJEVA ULICA)

* Italijanski in japonski visokošolski zborujejo v Riminiju. V Riminiju se bo dne 5. septembra sestal italijansko-japonski kulturni svet, ki bo zasedal tri dni. Na dnevnem redu bo razprava o organizaciji Fašistične stranke na Japonskem s posebnim ozir na organizacijo akademskih mladine.

* Ponovne smrtno obsodbe v Srbiji. Beograjsko »Novo vreme« je objavilo naslednje službeno obvestilo: O priliki borbe s komunističnimi četami med Topolo in Palanko je uspelo ujeti 16 članov neke čete. Vse te osebe so bile ustreljene.

* Odhod hrvatskega poslanstva na Slovaško. Pretekli ponedeljek je odpotoval iz Zagreba v Bratislavo novi hrvatski poslanik dr. Dragotin Toth s svojim uradnim štom. Poslanik dr. Toth je doma iz Starega Petrovega sela v Slavoniji, oče je bil Slovak, mati pa Hrvatka. Ko je študiral pravo na Dunaju in Budimpešti, je začel sodelovati z Andrejem Hlinko, pozneje pa se je pridružil pravaškemu in ustaškemu pokretu na Hrvaškem.

* Novi Marof je dobil električno razsvetljavo. Pretekli ponedeljek so imeli v Novem Marofu domačo svečanost. Zagorele so prve žarnice v ondotnem zdravilišču in po vsem mestecu. K svečanosti je prispele iz Zagreba državni tajnik za javna dela inž. Ivo Bulić. Naglasil je v svojem govoru, da je ta električni vod prvi, ki je bil zgrajen v neodvisni državi Hrvatski in da bo poslej vlada posvečala kar največjo pozornost splošni elektrifikaciji hrvaških krajev.

* V znamenju črke V (Victoria — zmaga) objavlja »Hrvatski Narod« naslednje bodilo: Vera vodi veliko vojsko! Velicaste venca viteštvo velike vojske. Veliki vodja vlada vernosti viteških vojakov. Viteštvo velebnost, veličina, vernost, vidovitost venčajo veliko vojsko. Velika vojska! Veliki vodja! Veliki vojak! Verujemo vam, viteški vojak! Verujemo vam, večji vojskovodja, verujemo vašemu vrhovnemu vodji, vestniku vaše veličine, velikemu vodji veličastne Viktorije. Vernost vračamo z vernostjo, veliki vodja, večji vojskovodja, viteški vojak! Victoria vitezom! Victoria vernim vojakom! Victoria večjim vojskovodjem! Victoria velikemu vodji! Victoria!

* Žrtve strel. Zadnje dni je tudi na Hrvaškem vladalo hudo neurje. V okolici Osijeka je besnela silovita nevihta. Huda nesreča se je zgodila v vasi Belišću. Dva orožnika in progovni čuvaj, ki jih je nevihta zajela na progi, so poskušali zavetja v neki kolibi. Nenadno je tresla strela, ki je ubila 21-letnega orožnika. Ostala dva sta bila omamljena, vendar nepoškodovana. Nesreča je vzbudila mnogo sočutja. Neurje se je vlečlo zlasti od Krizevcev proti Sisku, Novi Gradski, Osijeku, Bje-loraru in Varaždinu. Več hiš je poškodovanih. Vendar bo škoda lahko nadomestiti. Toče k sreči ni bilo.

* Novi grobovi. Po kratki bolezni je v visoki starosti 86 let umrla ga. Marija Ramoševa. Pokopani jo bodo v nedeljo v Borovnici. — V Celju je p. g. Janko Koderman, — V Trstu je doživel zasebni uradnik g. Vilko Modrijan. Zapušča soprogo, dve hčerki in dva sinova. — Pokojnim blag spomin, žalujočim svojcem naše iskreno sožalje!

* Hrvatski letalci sporočajo pozdrave v domovino. V Zagreb je prišel letalski ataše pri hrvaškem poslanstvu v Berlinu podpolkovnik Marjan Dolanski. On je sprejel v Nemčiji hrvaške letalce, ki so prišli na določena mesta. G. Dolanski je v Zagrebu sporočil, da so bili hrvaški letalci povsod v Nemčiji prijazno sprejeti. V kraju, kamor so bili odrejeni, pa so doživeli posebno lep sprejem. Lovska skupina je ostala v južni Nemčiji, bombarderska skupina pod vodstvom podpolkovnika Mra-ka pa je zdaj v severni Nemčiji, kjer jo je sprejelo meščanstvo z godbo in zastavami, šolska mladina pa je poklanjala cvetje. Hrvatski letalci so položili prisego zvestobe inv danosti Adolfu Hitlerju. Ob tej priliki jih je obiskal hrvaški poslanik iz Berlina dr. Branko Benzon. Hrvatskim letalcem na čast je bilo prirejeno tudi svečano kosilo, kjer je neki visok nemški

oficir izpregovoril dobrodošlico v imenu maršala Göringa. Zahvalil se je admiralu Jakiću. G. Dolanski je Zagrebu tudi sporočil, da bodo te dni odpušteni poslednji hrvaški vojni ujetniki iz vseh taborišč. Polkovnik Kren, poveljnik hrvaških letalskih sil, je zdaj odpotoval v Nemčijo, da obišče hrvaške letalce na vzhodnem bojišču.

* Kup nesreč. V ljubljansko bolnico so v petek pripeljali 10-letnega Petra Anžiča, sina prodajalke iz Ljubljane, ki je pri igri tako nesrečno padel, da si je zlomil desno nogo. Marija šivčeva, 57-letna delavka iz Strahomera, je padla in si zlomila levo. Matija Strle, 47-letni posestnik iz Starega trga pri Ložu se je močno usekal v levo roko. Ivanu Udoviču, 28-letnemu delavcu iz Velikih Lašč, pa je nekdo med prepirom vrغل pest peska v oči in mu jih resno poškodoval.

KIS
ZA VLAGANJE sočinja znamke
»Vlacceta, priznana dober, pro-
daja
drogerija KANC, Ljubljana, Zidovska ulica 1.

* Strojeplinski tečajji — novi — prično 4. avgusta. Zahtevajte prospekt: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domo-branska 15.

Iz Ljubljane

* Poroka. V kapelici vaješiškega doma sta se včeraj poročila gđ. Selma Znidarčičeva in Marjan Jenko konceptni uradnik ljubljanskega finančnega ravnateljstva. Priči sta bila nevestin oče banški svetnik gosp. Josip Znidarčič in ženinov svak šolski upravitelj gosp. Dario Bercé. Mlademu paru iskrene čestitke z najboljšimi željami!

* Davčna uprava Ljubljana — mesto razglasi, da bo dne 6. avgusta 1941 ob 9. j. j. dražba zarubljenih predmetov v skladišču uprave, Poljanski nasip št. 40/I. Prodalo se bo razno pohištvo, moško kolo, pisalni stroj, radioapar, harmonika, klavir, ženski klobuki in slamniki, zlatnina, čevlji itd.

* Enotne žilvske nakaznice. Prvega t. m. so vsi prebivalci naše pokrajine prejeli nakaznice za živila, veljavne za mesec avgust. Nove nakaznice se razlikujejo od starih po tem, da so enotne in zaio mnogo bolj praktične. Še za mesec julij je prejel vsak prebivalec Ljubljanske pokrajine po tri žilvske nakaznice: eno za krušno moko ali kruh, testenine in riž, eno za sladkor in eno za maslo, slanino, olje. Zda pa je vse skupaj poenostavljeno; z eno nakaznico ima vsakdo pravico prejeti krušno moko ali kruh, sladkor, testenine, riž, olje, maslo in slanino.

* Vse peke in trgovce na drobno spet opozarja mestni preskrbovalni urad, naj se ravna po razporedu, da dodeljujejo moko, riž in testenine v II. nadstropju Mestnega doma od 7.30 do 11. ure vsak teden trgovcem v ponedeljek od črke A do J, v sredo od črke K—M, v četrtek od N—R in v soboto od črke S—Z, vsem pekom pa samo ob torkih in petkih od 7.30 do 11. ure. Obenem mestni preskrbovalni urad prosi peke in trgovce na drobno, naj se v lastnem interesu ravna po tem razporedu, da ne bo gneče in nepotrebnih pritožb zaradi izgube časa.

* Zidanje prvih poslopj Doma onemoglih na Bokalcu je mestna uprava popolnoma zagotovila, kakor nam poroča jo magistrata. Zato je ustvarila jamstvo, da bo tudi povečano število zavetja potrebnih lahko spravila pod streho in jim dala vso preskrbo. Mestna občina je o pravem času nakupila za zidanje Doma onemoglih na Bokalcu vse najpotrebnejše gradivo ter ima za zidanje pripravljeno že vso opeko, cement in železo, da bo torej delo naglo napredovalo in bodo poslopja, potrebna za 250 varovancev, gotovo že letos pol streho, če ne bo kakih nepričakovanih ovir. Hkrati pa moramo povedati, da se nam je včeraj pri popraviljanju z magistrata dobljenega poročila vrnila majhna pomota. Pri opisovanju glavnega poslopja smo namreč besedo »etaža« zaradi lepše slovenske zamenjali z »nadstropjem«. S tem smo iz dvonadstropnega poslopja napravili štirinadstropno hišo, ki bi bila prava mučnica za stare in onemogle varovance. Zato to pomoto radi popravljamo ter javnost opozarjamo, da bo poslopje imelo sicer štiri etaže, namreč podprtičje, pritličje ter I. in II. nadstropje, nikakor pa ne bo štirinadstropno. Sicer so pa naši stariji bralci že sami lahko mislili, da stari in onemogli ljudem ne bi bilo mogoče hoditi po stopnicah v IV. nadstropje, pač pa bo po položnih stopnicah lahko prišel v II. torej najvišje nadstropje vsak oskrbovavec brez večjega napora. Pri tem pa moramo iz včerajšnjega članka ponoviti, da se bodo v novo domovanje na Bokalcu preselili le krepkejši oskrbovanci, vsi bolehnii in bolj onemogli bodo pa ostali v mestnem zavetišču v Japljevi ulici.

* Znamenju črke V (Victoria — zmaga) objavlja »Hrvatski Narod« naslednje bodilo: Vera vodi veliko vojsko! Velicaste venca viteštvo velike vojske. Veliki vodja vlada vernosti viteških vojakov. Viteštvo velebnost, veličina, vernost, vidovitost venčajo veliko vojsko. Velika vojska! Veliki vodja! Veliki vojak! Verujemo vam, viteški vojak! Verujemo vam, večji vojskovodja, verujemo vašemu vrhovnemu vodji, vestniku vaše veličine, velikemu vodji veličastne Viktorije. Vernost vračamo z vernostjo, veliki vodja, večji vojskovodja, viteški vojak! Victoria vitezom! Victoria vernim vojakom! Victoria večjim vojskovodjem! Victoria velikemu vodji! Victoria!

* Žrtve strel. Zadnje dni je tudi na Hrvaškem vladalo hudo neurje. V okolici Osijeka je besnela silovita nevihta. Huda nesreča se je zgodila v vasi Belišću. Dva orožnika in progovni čuvaj, ki jih je nevihta zajela na progi, so poskušali zavetja v neki kolibi. Nenadno je tresla strela, ki je ubila 21-letnega orožnika. Ostala dva sta bila omamljena, vendar nepoškodovana. Nesreča je vzbudila mnogo sočutja. Neurje se je vlečlo zlasti od Krizevcev proti Sisku, Novi Gradski, Osijeku, Bje-loraru in Varaždinu. Več hiš je poškodovanih. Vendar bo škoda lahko nadomestiti. Toče k sreči ni bilo.

* Novi grobovi. Po kratki bolezni je v visoki starosti 86 let umrla ga. Marija Ramoševa. Pokopani jo bodo v nedeljo v Borovnici. — V Celju je p. g. Janko Koderman, — V Trstu je doživel zasebni uradnik g. Vilko Modrijan. Zapušča soprogo, dve hčerki in dva sinova. — Pokojnim blag spomin, žalujočim svojcem naše iskreno sožalje!

* Hrvatski letalci sporočajo pozdrave v domovino. V Zagreb je prišel letalski ataše pri hrvaškem poslanstvu v Berlinu podpolkovnik Marjan Dolanski. On je sprejel v Nemčiji hrvaške letalce, ki so prišli na določena mesta. G. Dolanski je v Zagrebu sporočil, da so bili hrvaški letalci povsod v Nemčiji prijazno sprejeti. V kraju, kamor so bili odrejeni, pa so doživeli posebno lep sprejem. Lovska skupina je ostala v južni Nemčiji, bombarderska skupina pod vodstvom podpolkovnika Mra-ka pa je zdaj v severni Nemčiji, kjer jo je sprejelo meščanstvo z godbo in zastavami, šolska mladina pa je poklanjala cvetje. Hrvatski letalci so položili prisego zvestobe inv danosti Adolfu Hitlerju. Ob tej priliki jih je obiskal hrvaški poslanik iz Berlina dr. Branko Benzon. Hrvatskim letalcem na čast je bilo prirejeno tudi svečano kosilo, kjer je neki visok nemški

naprava mora biti električna s kučo in zvonom ter je za to potreben poseben prekinjalni aparat. Prepričani smo, da se bo našim iznajdljivim elektrotehnikom posrečilo v kratkem sestaviti to napravo, saj prebivalstvo obeh strani Gruberjevega prekopa že skrajno nestrpno čaka na otvoritev ter prepotebne zveze Hradeckega vasi s središčem, središča pa z zelenim Golovcem. Prihodnji teden bo tudi preizkušnja mostu, ki pa del ne bo zavlekal, da se bo torej prav kmalu razvil res živahen promet po lepem novem mostiču.

* Knjižnica in čitalnica za ljudsko in srednješolsko mladino posluje tudi v počitnicah vsak delavnik izven ponedeljka od 16.—19. ure v Prečni ulici št. 2. Izposoje knjige na dom od 20 cent. dalje. Svetla, zračna čitalnica obiskovalcem na razpolago za 2 liri mesečno. Izkoristite ugodno priliko.

KINO MOSTE

sporoča, da se vrše do nadaljnjega predstave ob delavnikih ob 19. uri, ob nedeljah pa ob 14.30 (en film — znižane cene) ter ob 16. in 19. uri. Vedno po dva filma. Vstopnice po L. 1.50 — 3.50. Dobra ventilacija, vsi filmi s slovenskimi napisli. Danes: ODPUSCANJE — ROV SMRTI

* Izgubila se je črna usnjata denarnica z večjo vsoto denarja in sicer od tverke Gregor od tverke Schmitt v Ljubljani. Ker jo je izgubil reven trgovski pomočnik, naj blagovolji pošten najditelj denarnico vrniti proti pripadajoči nagradi v uredništvu.

* V Brezovici pri Ljubljani se je nastanil zdravnik dr. Jože de Gleria, ki ordinira za splošno prakso in plombranje zob v hiši g. Tomšiča pri kolodvoru.

* Tečaj za električno in avtogensko varjenje (vечerni od 17. do 20. ure) se bo pričel v ponedeljek, dne 11. avgusta t. l. v šolski varilnici tehniške srednje šole v Ljubljani in bo trajal 8 dni. Prijave sprejema do 8. avgusta vsako dopoldne od 9. do 10. ure šolske uprave.

* Gostilna pri Mescu na Viču vljudno in kuno naproša goste, da prinašajo s seboj kruh ali krušne karte.

* Popravni izpiti! V učni tečaj, ki se prične 1. avgusta za zamudnike, vpisuje g. Bombač na poljanski gimnaziji.

* Veseli teater. Od torka dalje nov spored! Začetek ob 20., konec pred 22. — Predprodaja vstopnic v Delavski zbornici od ponedeljka dalje od 10. do pol 13. in od 17. do 20.

SARDINE

dalmatinske, prvovrstne kvalitete, dospele!

FR. KHAM, Kongresni trg 8
DELIKATESE SPECERIJA

* Nova hiša na Glincah. Glince, na levi strani Tržaške ceste se naglo razvijajo. Onstran Gradaščice rastejo zmerom nove vile in hiše, zdaj pa gradijo malo stran od Tržaške večjo, dvonadstropno stanovanjsko hišo. Stavba je v surovem stanju že pod streho in bo v kratkem izročena svojem namenu. Nasadi, ki so jih posadili ob Tržaški cesti v središču Viča, so postali že košati in delajo v vročih sončnih dneh prijetno senco. Viču pa so v okras, ker tvorijo že lep dvored. Staro tramvajsko izogibalnico so odstranili, nadomestjuje ga novo pri mlarni.

Iz Novega mesta

* Živilski trg. Kljub stalnemu deževju v poslednjih dneh je bil petkov živilski trg ponovno prav dobro založen s sočivjem in povrtinno ter mnogo boljše kakor običajno stanju že pod streho in bo v kratkem izročena svojem namenu. Nasadi, ki so jih posadili ob Tržaški cesti v središču Viča, so postali že košati in delajo v vročih sončnih dneh prijetno senco. Viču pa so v okras, ker tvorijo že lep dvored. Staro tramvajsko izogibalnico so odstranili, nadomestjuje ga novo pri mlarni.

* Novomeščanom! Glasbena Matica ljubljanska je pripravljena aranžirati v prihodnji koncertni sezoni v Novem mestu vrsto glasbenih prireditev v sporazumu z lokalnimi faktorji. Kdor se izmed p. n. občinstva zanima za te koncerte, prosimo, da stopi v stik z Glasbeno Matico, ker bo za uspešen aranžma koncertov potrebna lokalna pomoč. Pisma je nasloviti na Glasbeno Matico v Ljubljani.

* V četrtek popoldne se je izgubila zlata veržica s križcem. Pošten najditelj naj jo odda v kavarni Špihal v Novem mestu.

* Nesreča pri spraviljanju mrve. 38-letni posestnik Martin Černegej iz Grabrova se je na poti v kozolec prevrnil s težko naloženim vozom mrve ter pri padcu dobil zelo hude poškodbe. Leži v kandijski bolnišnici.

* Kozolec s pšenčnim snopjem je zgorel. V sredo ponoči se je razbesnela v vsej novomeški okolici strašna nevihta. Med hudim grmenjem in bliskanjem je udarila strela v št. Petru pri Novem mestu v kozolec posestnika Franca Kasteleca in ga zažgala. Kljub takojšnji pomoči domačinov in bližnjih sosedov se ni posrečilo rešiti iz kozolca nič drugega kakor nekoliko poljedelskega orodja. Ves kozolec z ravnokar pripeljanimi vozmi pšenčnega snopja pa je pogorel do tal. Kastelec trpi zelo veliko škodo, ker mu je razen kozolca in gospodarskega orodja pogorel precejšen del komaj požete pšenice in ker ni bil za varovan.

Italijanski tečaj

LXXVII.

39. lekcija. Lezione trentanovesima. Rokodelci. Artigiani.

Gli operai della filatura si chiamano filatori, mentre quelli della fonderia, che fondono i metalli, sono fonditori. Il fornaciaio, che fa con l'argilla i mattoni, i tegole, i tegole ecc. e li cuoce nella fornace non si deve confondere col fornajo, che fa e vende pane. Il fumista ovvero stufajo fabbrica e accomoda caminetti e stufe, il funaiolo fa le funi, le reti, le amache ecc. Il mugnaio macina il grano, il legatore di libri rilega i libri alla rustica, cioè in cartone ovvero in tela, in mezza pelle, in pergamena, con taglio dorato o no, l'imbianchino imbianca le pareti interne e le facciate esterne delle case. L'orologiaio vende orologi nuovi e accomoda gli sciupati, il panieraio fabbrica panieri, cioè ceste da vimini con manico arcuato, il barbiere rade o fa la barba agli uomini, il parrucchiere acconcia i capelli e li pettina. Il riquadratore riquadra le stanze facendovi i freggi e lo zoccolo, i sigarai e le sigariaie lavorano nella fabbrica tabacchi, lo spazzacamino fa il mestiere di nettar i camini dalla fuliggine, lo spazzolaio fa le spazzole, lo stagnaio o stagnino fa lavori di stagno, lo stipeaio fa stipi e altri mobili di lusso.

Vocaboli.

La filatura predilnica, il filatore prevec, la fonderia topilnica, livarna, il metallo kovina, il fornaciaio opekar, l'argilla glina, il mattone opeka (zidna), l'embrice m ploščata strešna opeka, la tegola, il tegolo strešnjak, la fornace plavž, peč, confondere zamenjati (pomotoma), il fornajo pek, il fumista, lo stufajo pečar, il caminetto kolen, la stufa peč, il funaiolo vrvar, la fune vrv, la rete mreža, l'amaca viseča mrežnica, il mugnaio mlinar, il

n — Nesreča na paši. 11letnemu šolarju Slavku Bukovcu iz Novega Ljubna pri Toplicah se je na paši splašila krava. Deček je skušal splašeno žival zadržati z močno verigo, vendar je krava s tako silo vlekla, da je dečka poškodovala in je moral biti oddan v bolnišnico v Kandiji.

n — Stroga kazen za tatvine. Pred novomeškim okrožnim sodiščem sta se morali zagovarjati zaradi ponovnih tatvin sestri Marija in Rozalija Heferle iz Starega loga pri Kočevju. Obe sestri sta izvršili številne tatvine v Ribnici, Lipovcu in na Bregu. Bili sta zaradi tatvin že večkrat kaznovani. Zato je bila Marija obsojena na 13 mesecev, Roza pa na dve leti strogega zapora. Obe sta tudi izgubili za 4 leta častne pravice.

Iz Trebnjega

Uspele fotografije. V izložbi tvrde Ivan A. Grosek v Trebnjem so razstavljene fotografije z nedavnega obiska Eksc. Visokega Komisarja Emilia Graziolia v Trebnjem. Splošno pozornost vzbujajo povečana fotografija soproge Eksc. Graziolia, ob dane z ženami v slovenskih narodnih nošah. To sliko bodo Trebnjanci poklonili soprogi Eksc. Graziolia v spomin na njen obisk v Trebnjem.

Izbris in vpis v trgovinski register. Sedaj: Trebnje. Dan izbrisa in vpisa 14. julij 1941-XIX. Besedilo: Grosek A. Ivan. Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki v Trebnjem. Imetnik Grosek Ivan trg. v Trebnjem. Izbris radi spjitve v družbo z omejeno zavezo. Besedilo nove firme: Ivan A. Grosek, trg. z mešanim blagom, poljskimi in deželnimi pridelki na drobno in na debelo, družba z o. z. v Trebnjem. Obratni predmet: Nakup in prodaja vseh vrst mešanega blaga ter poljskih, deželnih in gozdnih pridelkov na drobno in na debelo. Družbena pogodba z dne 13. junija 1941. Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Visokost osnovne glavnice L 300.400. Na to vplačani zneski v gotovini L 76.000, ki je v prosti razpolagali poslovdj. Poslovdje: Grosek Iv., trg. v Trebnjem, Senica Fr., trg. v Trebnjem. Družbo zastopa vsak poslovdja samostojno in jo tudi podpisuje pod besedilo firme.

Zatvoritev gostilne. Z odlokom okrajnega komisarja za okraj Novo mesto g. Cap. Dott. Ottona Griselli je odredena od 26. julija 1941-XIX dalje do preklica zatvoritev gostilne A. Springer v Trebnjem, ker se je v tej gostilni odredila postrežba mizi.

Žetev pšenice je končana. Letošnji pridelek je po kakovosti odličan, kajti že nekaj let ni bilo zrnje tako kleno kakor letos. Na drugi strani pa kmetovalci tožijo, da se je letos malo našlo. Zaradi zimске pobeze je bilo klasje redko in lahko označimo letošnjo pšenično žetev v sploš-

Rdeči križ poroča

Na polzvedovalni oddelek je prišlo nekaj poročil o pogrešanih. Svoje naprosamo, da jih dvignejo v pisarno na Miklošičevi cesti 22b:

Hvala Marjan, Angela, Komelj Alojz, Mokrovič inž. Josip, Nemec Janez, Skalar Nuša, Relić Nada, Segula Alojzij, Trampuž Aleksander.

Pošto naj dvignejo: Babšek Franciška, mestni magistrat, Cvenki Nada, Cigaletova 11, Hribnik Marta, Resljeva c., Jerin Franc, Krašovec Ivana, Zg. šiška, Magušar Marija, Dolenjska c., Nikolajev inž. Mihajlo, Gradišče 8a, Pistornik L., Borštnikov trg 4, Pokorn Ivan, Gregorčičeva 17b., Rojec Milena, Bilčevje 19, Sedej Lovro, vizitator, Sluga Hilada, Svetogorska ul., Smrtnik, Vodnikova 172, Stokjovič Franjo, Černetova ul. — šiška, Svet dr. Jakob, sodnik, Sušnik Franja kavarina Emona, Škerjanc Ivan, Na Taboru; Volencek p. Marjan, francišanski samostan, Zidar Alojzij, kovač. G. Sterniška Ant. iz Ljubljane je daroval Rdečemu križu L 100, ga Kunstelj Jožica z Vrhnike pa tudi L 100, za kar se jima Rdeči križ najlepše zahvaljuje.

grano zrno, žito, il legatore knjigovez, il cartone lepenka la pergamena pergamant, il taglio obreza, dorare (po)zlatiti, l'imbianchino pleskar, imbiancare pobeliti, la parete stena, internò notranji, la facciata pročelje, esternò zunanji, il panieraio košar, il paniere la paniera košara, la cesta koš, il vimine vrbova šiba, il mánico ročaj, arcuato kriv, zapognjen, radere briti = far la barba, il parrucchiere lasuljar, brivce, acconciare i capelli frizirati, pettinare česati, il pettine glavnik, il riquadratore sobni slikar, riquadrare slikati (sobe), il fregio črta, lo zoccolo cokla, podzidek, il sigarajo, la sigaraja cigarar, ca, lo spazzacamino dimnikar, nettare snaziti, la fuliggine saje, lo spazzolaio ščetar, la spazzola ščetka, krtača, lo stagnajo klepar, lo stagno kositer, il lavoro delo, izdelek, lo stipeaio umetni mizar, lo stipo skrinja, omara, il mobile pohištvo, il lusso razkošje.

Prislov. Avverbio.

Questo ragazzo è cortese. Ta deček je vljuden. Questo ragazzo risponde cortesemente. Ta deček odgovarja vljudno. Kakšen je deček? Vljuden. Vljuden je pridevnik in spada k samostalniku deček. Kako odgovarja deček? Vljudno. Vljudno je prislov in spada h glagolu odgovarjati. V italijansčini tvorimo prislove s končnico -mente, ki jo pritaknemo na žensko obliko pridevnika. Pridevniki, ki se končujejo na -le in -re, odpahnejo končni -e.

Nekoliko primerov: raro redek, raramente redko, certo gotov, certamente gotovo, felice srečen, felicemente srečno, facile lahek, facilmente lahko, utile koristen, utilmente koristno, particolare poseben, particolarmente posebno.

nem za srednjo. Kmetje so na Dolenjskem vsejali tudi že ajdo in je sedaj na vrsti repina setev. Stalno deževje ovira redna dela na polju in je le žeteli lepega vremena. Moče je za vse dovolj in je vsaka kaplja dežja samo v škodo.

Iz Spodnje štajerske

Na Mariborskem trgu veljajo v smislu najnovejših odredbe naslednje najvišje cene za sadje in zelenjavo: fižol v stročju 0.34 RM za kg, grah v stročju 0.26 in 0.20 za kg, luščen grah liter 0.28 in 0.21; kumare kg 0.36 in 0.27; česen 0.40 in 0.29; ohrovt 0.14 in 0.10; kolerabe 0.24 in 0.16; zelje 0.12 in 0.09; hren 0.92 in 0.52; buče 0.10 in 0.08; pesa 0.13 in 0.10; glavnača solata 0.21 in 0.16; novo kisló zelje 0.25; spinaca 0.36 in 0.37; čebula 0.21 in 0.16; marelice 0.78 in 0.58; breskve 0.65 in 0.45; ribizl 0.36 in 0.28 oz. 0.44 in 0.32; gobe 0.62, 0.44 in 0.40; višnje 0.52 in 0.40.

Kulturni delavci na Spodnjem štajerskem so se morali do včeraj javiti pri ljudskoprosvetnem in propagandnem oddelku spodnještajerske civilne uprave v Mariboru, Meščanska ulica 12. Vsi, ki imajo kulturno tvoren ali kulturno posredovalen poklic, ga bodo mogli vršiti le po dovoljenju in pristanku šefa civilne uprave. Zadevno dovolilnico prejmejo po izpolnitvi vprašalne pole in po izkazanem arijskem izvoru. Poleg glasbenikov, godbenikov, pisateljev, pesnikov, knjigarnarjev, likovnih umetnikov, gledaliških igralcev so se morali med drugim javiti tudi novinarji ter izdajatelji časopisja.

Smrtna kosa. V mariborski okrožni bolnišnici je preminila 69letna zasebnica Apolonija Drogova; v Mariboru je umrl 47letni major Aleksander Kores.

Policijska ura v mariborskem podeželskem okrožju. Komisar mariborskega podeželskega okrožja A. Töschler je izdal odredbo, s katero se razglasi, da je določena policijska ura v navedenem okrožju za 24. uro.

Nove odredbe. V zadnjem času je izdal šef civilne uprave na Spodnjem štajerskem več novih odredb, med drugim prvo odredbo o uvedbi davčnopravnih predpisov na Spodnjem štajerskem, uredbi o izvršitvi te prve odredbe, drugo odredbo o uvedbi davčnopravnih predpisov, odredbo o obrtnem nadzorstvu in delovni zaščiti, odredbo o obrtni zaščiti in obrtnih obratih, odredbo o vodstvu poklicnega naraščanja ter odredbo o postopanju samooskrbovalcev s poljedelskimi proizvodi.

Iz Tičlštana

Deček redno nosi
pičo v Tičlštan:
ščinklja mlo prosi,
vzleta mu na dlan.

A ko muza vneto
mu sfrči na prst,
pridrži ujetu
poprijem jo čvrst.

Nisem ga udaril,
blagodušni stric,
ostro le posvaril:
Ne prijemaj tie!

Urno se pohabi
taka drobščad
in lahko jo zgrabi
skobec, lačni tat.

Pusti jo v svobodi,
tam je njen okraj...
Drugim dober bodi,
pa spoznal boš raj.

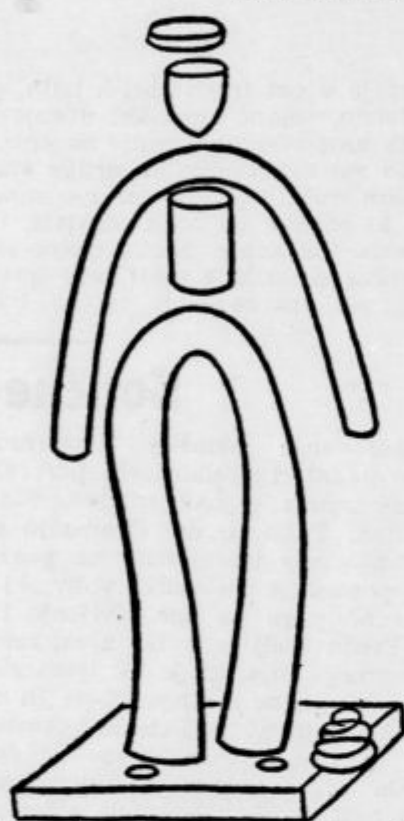
Mlado Jutro

Ne samo kragulju,
orlom iznad host:
palčiču dragulju
draga je prostost.

A. Potočan

Danes bomo modelirali

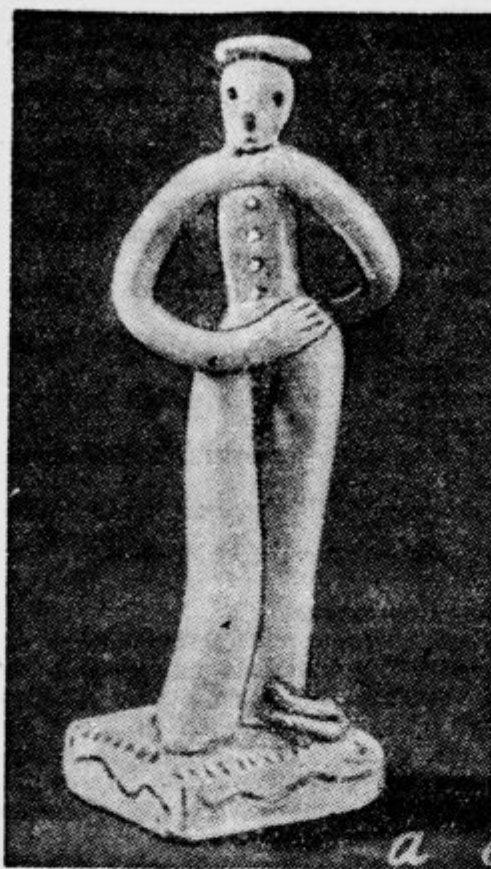

Vsi seveda nismo umetniki; a človek
tudi lahko riše, slika in modelira, ne da

bi bil baš umetnik, in s tem pripravi
sebi in drugim marsikatero veselje. Po-
sebnost v modeliranju lahko brez velikih
težav nekaj dosežeš in ni treba, da bi
gnetel zmerom le ptičja gnezda in večja
ali manjša jajčka. Treba je samo, da
delaš po načrtu in da imaš dobre pred-
loge.

Kaj torej napravimo? Denimo — mor-
narja!

Evo ga v naravni velikosti, da lepši
biti ne more. Tu zraven pa vidite posa-
mezne kose, iz katerih je sestavljen.

Potek dela in dogotovljeni umotvor sta
vam torej jasna. Zgoraj imamo čepico,
majhno okroglo ploščico. Glava je jaj-
časte oblike; roke napravimo iz kloba-
se, ki naj bo kakih 9 cm dolga. Te so
hkratu prehod med glavo in trupom.
Trup sam ni večji od majhnega zamaška
in naj bo po tem takem kakšna 2 cm
visok. Klobasa, ki jo potrebujemo za
noge, bodi seveda nekoliko daljša in de-
belejša kakor svaljek za roke, konopec,
ki leži spodaj na tleh, pa mora biti še
posebno tenak. Vse te dele je treba lepo
sestaviti in zagladiti, pa imamo zalega
mornarja, ki nam ga bo vsak zavidal!

Počitniška pustolovščina

Kakor je bilo dogovorjeno, so jim
sode in les kmalu pripeljali in zložili
na obalo velikega jezera. Tam zraven
so naši prijatelji postavili majhen šo-
tor in se lotili dela. V tem pa je Miloš
razburjen pritekel k tovarišema. Odda-
ljil se je bil nekoliko in v igri lučal
kamne v vodo. Gledal je, kako so se
kamni pogrezali in pogrezali, in ma-
homa se mu je zazdelo, kakor bi se ne-
kaj čudnega, velikega poganjalo z je-
zerskega dna in hlastalo po kamnih.
Marko je neutegoma krenil z njim na
tisti kraj, a zdaj ni bilo ničesar več vi-
deti, voda je bila povsem mirna, in ta-
ko sta nazadnje menila, da se je Miloš
zmotil.

Ali je bil morda vendarle kaj videl?

Staremu Petru Kosmaču so bili naši
prijatelji očitno všeč, kajti drugi dan
jih je spet obiskal in jim prinesel pravo,
živo gos. »Saj jo lahko opitate.«

je zagodrnjal, »da jo zakoljete za po-
jedino, ko bomo na koncu počitni ob-
hajali slovo«.

Kakor je kazalo, pa so bila v sosesč-
ni še druga bitja, ki jim je dišala gos-
ja pečenka. Ko je popoldne gos sama
plavala po jezeru, so fantje mahoma
začuli čuden pljusk; in ko so se ozrli,
ni bilo o gosi ne duha ne sluha, samo
kolobarji so se širili po vodi in nekaj
perja je še kazalo, kje jo je bilo po-
tegnilo v globino.

Seveda so dečki takoj porinili splav
v vodo, da bi jo poiskali. A vse, kar
so videli, je bil čuden vrtnec daleč
spodaj v globčini, po katerem se je
dalo sklepati, da starčeva vodna po-
šast vendarle ni bila zgolj izrodek do-
mišljije.

Kaj je bilo torej vzelo gos?
(Dalje prihodnjič)

Rešitev uganke

Vič, tič, bič, nič.

Dvobarvno perilo

Dandanes ni več moči trditi, da se po-
raja moda zgolj iz ženske muhavosti, vse
bolj pogosto izvirajo nove modne domisli-
ce iz neke nujnosti, ki pač ustreza okol-
nostim, v katerih živimo. Zato so tudi pri-
šle v modo dvobarvne in sestavljene oble-
ke, kajti mnogo lažje je popraviti staro

obleko z drugačnim kosom blaga, če nas
pri tem izpodbuja zavest, da je to mo-
derno... Tudi dvobarvno perilo se je na
podoben način pritihtopilo v modo. Včasih
imamo dva ostanka pralnega blaga — vsak
zase bi ne zadostoval, če pa ju sestavimo,
ustvarimo lahko prikupno nočno srajco,
mično kombinžo, modrček ali podobno,
pogoj pa je seveda, da se tvoritvi v bar-
vah ujemata. Vendar pa je blago za peri-
lo tako in tako pobarvano v znanih pa-
stelnih tonih, ki se običajno med seboj
strinjajo. Zelo prikupne sestave dobimo
tudi tako, da združimo enobarvno pralno
blago z vzorčastim. Pri enobarvni kombi-
neži lahko pogrešimo čipke, če jo obšije-
mo z obrokom iz enakega tvoriva, obšije-
skanega z ljubkim cvetličnim vzorcem, iz-
redno mikavno pa učinkuje nočna srajca,
ki ji sešijemo nabrani opleček in rokave
iz cvetličnega batista, prav kakor ozki pas,
zavezan v dolgo pentljo (skica).

Malo kozmetike

Obraz je zrcalo duše, pravijo... Kako
pa naj duša odseva z nečistega zrcala ali
manj poetično povedano: z obraza, ki je
posut z mozolji? To je hkratu vprašanje,
ki živo zadeva občutljivo struno v člove-
ški duši, kajti malo je ljudi, ki bi bili vz-
višeni nad slehernim nečimrnost. Vrh tega
so mozolji nadlega, ki so ji najbolj pod-
vrženi ravno mladi ljudje, ki jim je nji-
hova zunanost kajpada še bolj pri srcu
kakor starejšim, unešenim osebam. Toda
mlad ali star — lahko si pač mislimo, da
svozzhi mozolje tisti, kdor jih ima...

Napovedimo jim torej boj! Toda kako?
Predvsem: uživati je treba čim manj
mastno hrano, kar ob danih prilikah pač
ne bo pretežko. V prehrani naj bo čim več

sočivja in sadja, priporočamo tudi jogurt
in kislo mleko. Saj veste, kislo mleko je
izborna domača jed, čisti želodec, čreva
in deluje razkuževalno. Dognano je, da
narodi, ki uporabljajo večje množine kisle-
ga mleka, doživijo visoko starost... Toda
vrnimo se k našim mozoljem! Poleg pravil-
ne prehrane je treba skrbeti za redno
stolico, baviti se s športom, ne jesti sira
in ostrih začimb, čim manj soli. Primerne
so parne kopeli, masaža in uporaba alko-
holnih toaletnih vod. Evo navodila za al-
koholno vodo, ki jo lahko poceni pripra-
vimo: Mošusove tinkture 1,0, bergamota-
vega olja 30, špirta od sivke 3000. Koli-
čine so mišljene v gramih. Mešanico hra-
nimo v dobro zaprti steklenici in dodajamo
1 jedilno žlico tekočine vodi za umi-
vanje. Zoper mozolje so izvrstna kozme-
tična sredstva, ki vsebujejo žveplo, dobite
pa jih po predpisu zdravnika.

Pas izpremeni obleko

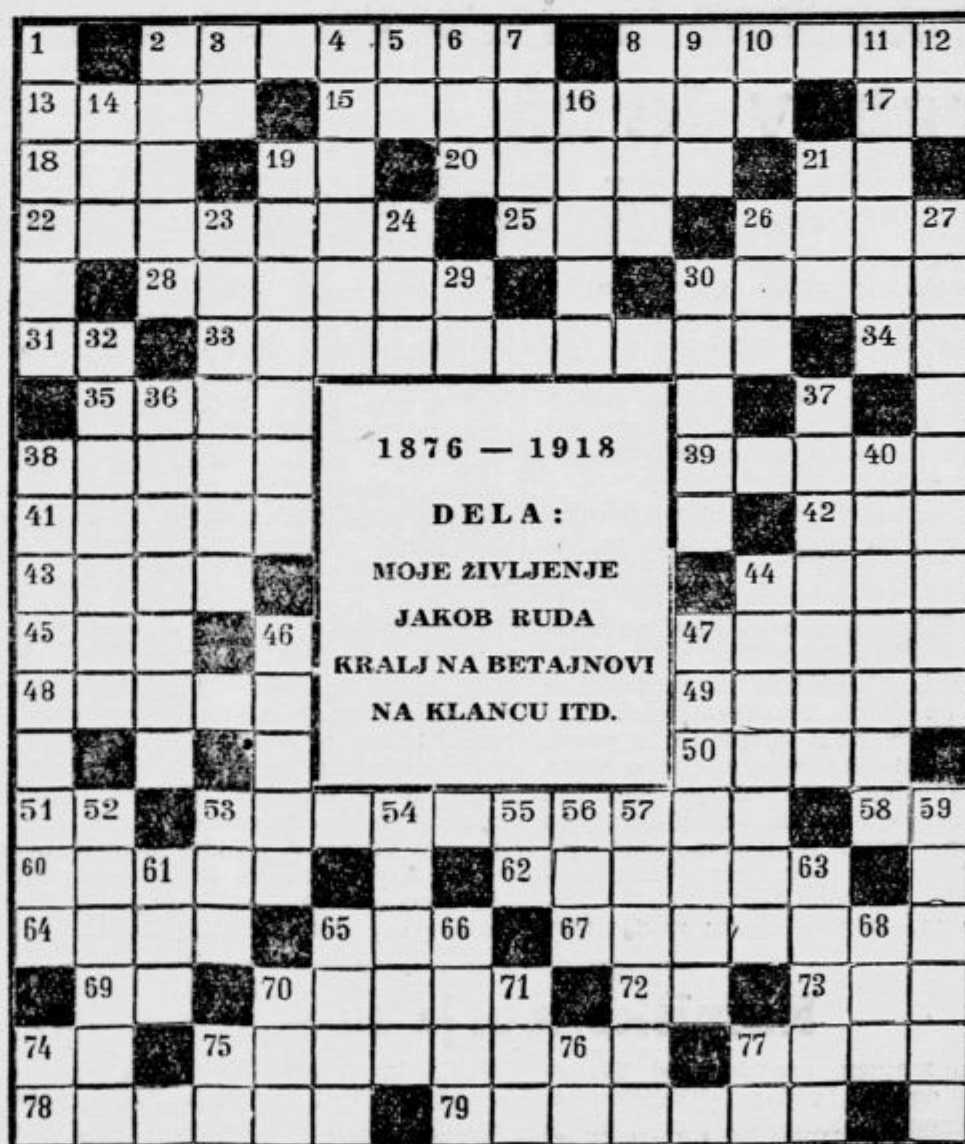
Širok, dvobarvno karirast pas lahko po-
polnoma predrugači preprosto obleko, ki
jo nosimo sicer z navadnim usnjenim pa-
som. Pas, ki ga imamo v mislih, je prav
za prav neke vrste v enostransko pentljo
zavezana slikovita šerpa. Vedeti pa je tre-

ba, da se takšen pas poda le vitkim, raz-
meroma visokim postavam. Če ste bolj
okroglega života, potem si rajši predruga-
čite svojo gladko obleko z ozkim telovni-
kom, ki ga spredaj pripnete na gumbe
obleke in ga ob pasu pritrđite z navadnim
ozkim pasom. Telovnik je brez stranskih
delov in ima spredaj podaljšek z vrezani-
mi žepi. Seveda je izdelan posebej in ga
lahko snamete z obleke, ki jo potem o pri-
likli nosite gladko.

Moda in dom

Nedeljska križanka

Vodoravno: 2. polje, 8. francosko man-
datno področje, 13. podedovano svobodno
poselstvo v srednj. veku nasprotno od fevda
15. biti kot žila ali srce, 17. del človeškega
telesa, 18. blag, 19. ime hrvaškega pisa-
telja Mesarića, 20. ime filmske igralke
Sandrock, 21. dva podobna konsonanta,
22. Prešernova balada, 25. rimski pozdrav,
26. naš bivši prosvetni minister, 28. žens-
ko ime, 30. ptica roparica, 31. iniciali
slavnega italijanskega pevalca, 33. hrvaški
pisatelj in pesnik, ki je umrl v marcu, 34.
ploskovna mera, 35. ruski polotok, 38. tr-
dosrčna, 39. reka na Hrvaškem, 41. judov-
ski učitelj, 42. panoga v lahki atletiki, 43.
starogermansko božanstvo, 44. letonski de-
nar, 45. ubod strupene kače ali žuželke,
47. mesto na Madžarskem (fon.), 49. drama
hrvaškega dramatika Joze Ivakića, 49.
reka na Hrvaškem, 50. svojilni zaimek,
51. dva konsonanta, 53. ime in priimek slo-
venskega pisatelja, znanega po delih, ki so

navedena, 58. predlog, 60. slovansko žens-
ko ime, 62. družba producentov, 64. pri-
padnik kavkaškega plemena, 65. pesnitev
(množ.), 67. inačica, način (tučka), 69. in-
icijalki hrvaškega pisatelja, 70. posušene
bilke žitaric, 72. kazalni zaimek, 73. de-
partement v jugovzhodni Franciji, 74. uče-
nje, 75. vrsta sporta, 77. Zolajev roman,
78. lepo postopanje, 79. stara reka, po ka-
teri imenujemo vijugasti tok.
Navpično: 1. Shakespearejeva tragedija,
2. polomi'a, 3. predlog, 4. vodja mehiških
republikancev, nasprotnik cesarja Maksi-
milijana, 5. arabski konj, 6. kratica Roo-
seveltove gospodarske organizacije, 7. Ver-
dijeva opera, 8. dvorana (množ.), 9. ime
filmske igralke Rine, 10. japonska dolžin-
ska mera, 11. pokrajina v Palestini, 12.
latinski predlog, 14. norveški pisatelj Jon,
16. umetnica, ki nastopa v operi, 19. ogr-
ski kralj, ki je priključil Hrvaško ogrski
kroni, 21. bodičasti izrastek, 23. rimski

pisatelj, 24. žensko ime, 26. tatarski po-
glavar, 27. steber v obliki žene, 29. plo-
skovna mera, 30. zdravilo proti malariji,
32. mesto ob izlivu Cetine, 36. reka, znana
iz rimske zgodovine, 37. hrvaški knez, 38.
posoda, s katero kropimo, 40. doslužen vo-
jak, 44. vrsta umetnine, 46. počasna žival,
47. otok v malajskem arhipelagu, 52. vr-
sta sadja, 53. reka v Indiji, 54. država
pod Himalajo, 55. stara oblika veznika,
56. raj pri starih Slovanih, 57. bebec, 59.
priprava, 61. razdobje, 63. delavec, ki de-
la v kovinski industriji, 65. tuje žensko
ime, 66. muslimanski duhovnik, 68. ime če-
škega verskega reformatorja Husa, 70.
angleški plemiški naslov, 71. ličko žensko
ime, 74. pamet, razum, 75. osebni zaimek,
76. pritrdilnica, 77. nikalnica.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1. klobasa, 7. Mantova, 13. Rim,
14. Lastovo, 16. Tin, 17. Atena, 19. trn, 20.
sreda, 21. Vega, 22. Orion, 24. Elis, 25. Ara-
bija, 27. Mormoni, 29. ne, 31. re, 32. Minsk,
35. oko, 37. Albin, 41. Ida, 42. alkohol, 45.
asi, 46. Verd, 48. Astra, 49. Oslo, 50. kava,
51. vi, 52. iz, 53. srab, 54. Alan, 55. ad, 56.
da, 57. tama.

Navpično: 1. krava, 2. liter, 3. Omega, 4.
Ala, 5. sa, 6. astra, 7. monom, 8. av, 9. nos,
10. Otelo, 11. Vidin, 12. anasi, 15. tri, 18.
Nab, 20a) Rem, 22. oje, 23. nor, 26. Inka,
28. real, 30. škot, 32. mivka, 33. ideal, 34.
Narva, 35. oksid, 36. Ohrid, 38. Basra, 39.
Islam, 40. Nioba, 43. lava, 44. oaza, 47. dan,
49. ost.

Nove jedi iz buč

Ocvrte buče so prava delikatesa. Mlade
buče operemo in nalahno ostrgamo. Na-
režemo jih nato podolgovato v tenke rezni-
ce, ki jih osolimo, povajamo v moki, na-
močimo v stepenem jajcu ter v ponvi le-
po rumeno oprazimo na razbeljenem olju
ali masti.

Buče kot beluš. Olupimo še mlado je-
dilno bučo, zrežemo jo na 20 cm dolge in
kakor šparglje debele rezine, položimo jih
v vrelo slan krop in jih skuhamo na pol
meko. Z lopatko jih zložimo na gorak
krožnik in jih zabelimo z drobtinami ali
pa jih pripravimo kakor solato z oljem in
kisom ter jih posujemo z nasekljanim če-
som, peteršiljem in poprom.

Bučni zrezki. Olupljeno vrtno bučo zre-
žemo na rezine, ki naj imajo obliko ko-
tletov. Solimo jih, nekoliko posipamo s
papriko ter pokapamo z limonovim sokom.
Potem jih povajamo v moki, jajcu in
krušnih drobtinah ter opečemo na masti.
Vroče obložimo s praženo čebulo in prav
tako na rezance zrezano sladko papriko.
K temu serviramo mlad krompir, posut s
peteršiljem in solato.

Drobni nasveti

Surovo svilo krasno opereš v vodi, v ka-
teri se je kuhel bel grah, samo osoljena
ne sme biti. Grah odcedi, grahovko pa pre-
cedi skozi krpo in stiskaj v njej svilo, ne
da bi jo mencala, voda pa mora biti še
mlačna. Oprano svilo zavij v suhe krpe
in jo likaj še vlažno.

Mastne madeže spraviš iz usnjenih ro-
kavic, če jih močno drgneš s svežo kru-
hovo sredico, ki vsrka madeže.

Človeški obraz

Glava novorojenega otroka je velika v primeri z ostalim telesom, njegov obraz je kratek, širok in okrogel. Pod lobanjo, ki je napihnjena kakor balon in v kateri spada tudi čelo, dela ta obraz vtis majhne, gole plošče s središčem v ustih.

Že v prvih mesecih pa se pričnejo spreminjati, ki obraz oblikujejo in ga vežejo organsko tesneje z ostalo lobanjo. Oblike se tvorijo in spet izginjajo, ne da bi se sprva odločile za določeno stanje. To se nadaljuje nekako do šestega leta, tedaj se izobliči stajno zobje in se oblika celjosti ter razmerje med spodnjim obrazom ter čelom ustalijo za vedno. Takrat se odloči, ali bo imel dotični zemljan izrazito dolg in ozek obraz ali okrogel in širok ali pa kakšno kompromisno obliko, kakršne označujejo antropologi z različnimi imeni.

Toda na tej smotni podlagi iz kosti in mehkih, gibljivih delov se oblikuje še nadalje to, kar daje obrazu njegovo življenje, to so obrazne poteze, ki izražajo osebnost kakšnega človeka. Nekako do 25. leta je značilna fiziognomija vsakega človeka v našem kulturnem krogu in grobem zaključena, papolnoma pa se ne zaključijo nikoli, kajti življenje obraz neprestano obdeluje, mu dodaja še v poznih letih nove značilnosti, stare mu blaži ali ostri, uničuje ali sploščuje. Edino s smrtjo se neha to obrazovanje.

Ta mnogoličnost, počasno dozorevanje in spreminjanje človeškega obraza, da jala premišljujočim ljudem že davno povod, da so se vpraševali, katere so sile, ki oblikujejo obraze in kakšno je njih medsebojno razmerje v raznih starostnih dobih. Na podlagi ogromnega gradiva, ki so si ga nabrali raziskovalci v mnogih desetletjih z merilnimi pripravami in računi, so si izmislili že mnogo teorij in trditvev.

Značilnost vseh teh teorij in trditvev pa je bila ta, da so si vedno ugovarjale, zdaj bolj, zdaj manj. Kajti medtem ko so nekateri odgovornost za končni rezultat človeškega obraza pripisovali notranjim oblikovalnim silam, ki so dane že po rojstvu in dedščini, so drugi trdili, da se ta dedščina pod vplivom zunanjih okoliščin lahko v priliki meri spreminja in pri tem ne sodelujejo samo zemljepisni pogoji, temveč tudi socialni položaj, način življenja, poklic, izobrazba in polno drugih pogojev. Tretji so sploh zanikali, da bi bilo mogoče odkriti tu kakšne trdne oblikovalne sile, kajti tu imamo opraviti s človekom in njegovimi lastnostmi, ki jih sicer lahko opišemo, a le v omejenem obsegu lahko eksaktno izmerimo, eksperimentirali nam z njimi pa ni mogoče.

Medtem je znanost z raziskavami o dvojčkih dobila v roke človeški material, s katerim izvaja življenje samo svoje eksperimente, ki jih moramo le točno zasledovati. Dvojčki iz istega jajčeca in z istimi dednimi lastnostmi ostajajo namreč pogosto vse življenje skupaj ali pa se morda kmalu po rojstvu ločijo in odrasčajo v kulturno in geografsko popolnoma različnih življenjskih prostorih. Njih dedščina je tedaj izpostavljena enakim ali neenakim zunanjim okoliščinam. Če ima matematična logika kakšno veljavo tudi za biološke objekte, bi bilo torej pričakovati, da se med dvojčkoma prve vrste, z enakimi življenjskimi okoliščinami, ne bodo izobrazile nobene razlike, v nasprotnem primeru pa se bodo pokazali vplivi neenakih okoliščin.

Po zelo številnih opazovanjih v evropskih in ameriških raziskovalnih zavodih pa se je izkazalo, da že prvi zaključek ne velja popolnoma, in sicer niti za oblikovanje obraza niti za oblikovanje ostalih telesnih znakov. Vse mere glede telesne velikosti, teže, oblike glave, oblike obraza itd., ki si jih izmerijo antropologi kot podlago za svoje delo, so pri istojaknih dvojčkih iz istega življenjskega prostora v poljubnih starostih sicer lahko enake, toda ta enakost vendarle ni popolna, čeprav je seveda dosti popolnejša nego podobnost z drugimi brati in sestrami. Razlike so najmanjše, ker se tiče telesne velikosti; kar se tiče mer v obrazu in lobanji, so že večje, a največje so, kar se tiče teže. Ker velja to stopnjevanje tudi za istojakne dvojčke različnega življenjskega prostora, pomeni to, da obstoji za vsako nagnjenje in lastnost neka določena spremenljivost ali strpnost za spremembe, ki jo ta dvojčka izkorišča močnejše, druga šibkeje, ne da bi mogli za to ugotoviti neki določeni zunanji ali notranji vzrok. Na podlagi raziskav pa je mogoče navesti dve življenjski dobi, ko si enojakni dvojčki najmanj silijo. To je čas neposredno po rojstvu in čas okrog pubertete. Razlike, ki se odražajo v teh dveh življenjskih dobah, se poznajo zmanjšujejo, in sicer zato, ker dvojček, pri katerem so se spremembe počasneje razvile, pozneje zamudo polagoma dohiti, tako da gre razvoj pri obeh, čeprav v različnem tempu, proti istemu smotru.

Toda obraza seveda ne določajo samo njegove anatomske posebnosti in njih medsebojno razmerje, obraz nam izdaja tudi duševnost nekega človeka. Tu se pojavita takoj dve novi vprašanji. Prvo je to, ali imajo duševne značilnosti pri istojaknih dvojčkih podobno naravno možnost za variacije, kakršna velja za anatomske značilnosti, a drugo vprašanje se glasi, ali se ta možnost v enakih ali različnih življenjskih okoliščinah tudi enako izraža.

Odgovor na prvo vprašanje je, da nam raziskave osebnostne strukture istojaknih dvojčkov v splošnem niso pokazale absolutne enakosti, ne glede na življenjske oko-

liščine je opaziti tudi v tem pogledu samo veliko podobnost. Po raziskavah, ki jih je izvršil Lottig z desetinami dvojčaki takšnih dvojčkov različne starosti, je dognal, da so si posamezni dvojčki iste dvojice kar se tiče »snovne« značaja skoraj popolnoma enaki, kar se tiče »načina« značaja, ki se nanaša na izraz temperamenta, so razlike še večje. Tudi raziskave ameriških strokovnjakov, in sicer z neprimerno številnejšim poskusnim materialom, se strinjajo s temi dognanji. Popolne duševne istovetnosti vsekako ni, pač pa je opaziti pogosto velike

razlike, ki so včasih pri enakih in skupaj vzgojenih istojaknih dvojčkih celo večje kakor pri ločeno vzgojenih. Ta je v dvojici zapravljiv, drugi je štedljiv, ta je po svojih čustvih tople, drugi hladen, ta velikopotezen, drugi malenkosten, ta živahen, drugi zadržljiv, ta možat, drugi bolj ženski. To so pa lastnosti, ki se izražajo že v fiziognomijah in ki jih je lažje ali težje opaziti.

Pravega izvora človeškega obraza znanost torej še ni odkrila niti z najtanjšimi svojimi metodami. Ta izvor je tam, kjer je vedno bil: v vrsti pokolenj, v dedščini, ki je v vsej globini še nihče ni dojel — je pa obenem tudi v tem, kar je življenje napravilo iz te dedščine.

Slasti

Kaj ljubi ribič?
Srebrno sive, dišeče jutrnje ure ob jezerskem bregu.

Od rojev komarjev in skakajočih rib nemirni zaton ob počasi tekoči reki.
Neprekinjeno šumenje jezov, brezdanih opoldanskih spanec ribnikov, ko giblje len roj krapov ločevanje liste.

Sedenje na zemlji, ki je svetla od sonca. Vonj mete, ki se dviga v vročini.

Pluto, ki plava na gladini.
Plavač, ki ga ribji gobec potegne v vodo.

Vzmemirjivi občutek v trenutku, ko riba zagrablji.

Uspeli poteg.
Ščuko, ki visi na trnku in ki bo priletela na breg.

Ribjo jed s česnom, zeleno, jesihom in lovornjem, ki diši iz kuhinje.
Krožnik krhko pečenih belic.

Kaj ljubi lovec?

Občutek, ko obesi puško na ramo.
Verigo jerebic, ki jo je zalotil pes v detelji.

Fazana, ki ga je zadel strel v vrat in ki pada v strnišče.

Skrivnostno meketanje kijunačev v marcu.

Kakor iz pravega razlegačja se krič pojavaja jelena v visokem gozdu.

Čakanje vijolično bledega somraka na preži, ko stopi krepak srnjak opreza na jaso.

Trušče pogona, ko se prvi zajec prekopice v toči šiber.

Grenko divji vonj smrekove smole v vročem gozdu. V daljavi gruli divji golob. Mnogokateri odmev strela v gorah, ko se najlepši gamz zruši na travni polci.

Merjašev sled v snegu.

Požirek ogrevajočega brinjevca v jesenski zgodnji uri.

Povratek iz gozda: iz nahrbtnika molijo črna lakirana kopita srnjaka.

Napoprano zajčjo jed s cmoki in z začimbo lovske latinsčine.

Vščip v mesnate nadehti gostilničarjeve hčere.

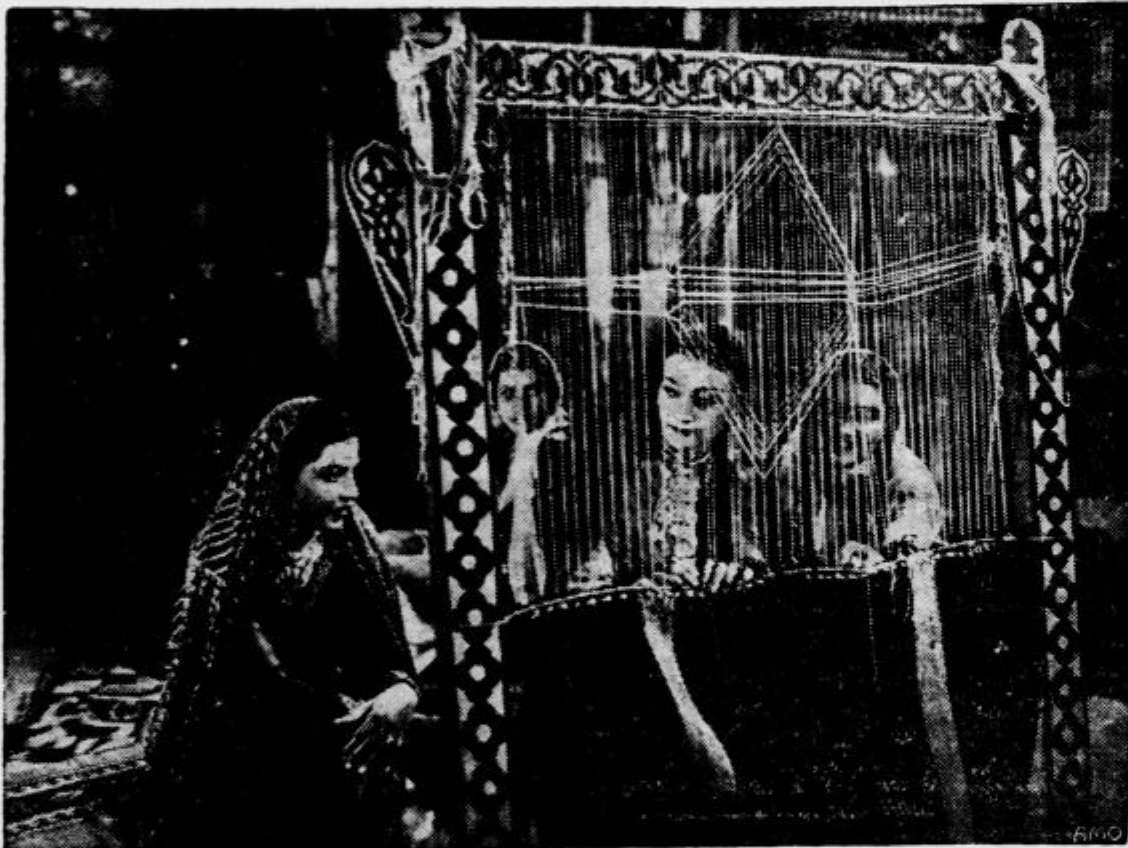
Zbirko srnjakovih rogov na steni lovske sobe.

In kaj ljubi kovač?

Težko kladivo v roki, žareče železo, ki so ga zagrabile klešče in ga polagajo na gladki kovinasti hrbet nakovalca. Kladivo se zavilati nad višino ramen in trešči na železo, ki izžareva vročino, da se razletijo iskre na vse strani. Od udarca do udarca dobiva mehko in upogljivo železo zaželjeno obliko.

In potem pade okovano železo z nenadnim sunkom v posodo z vodo — sikajoče se dvigne stebel bele pare.

Tako nastaja preproga

Otrobov kruh — najredilnejši kruh

Otrobi vsebujejo veliko beljakovin in škroba in so izredno redilni. Voda, na kateri skuhamo otrobe, je močno redilen čaj, priporočljiv za otroke in slabotne ljudi. Mesto prazne kave skuhamo za zajtrk otrobov čaj z mlekom in sladkorjem ali medom. Tak zajtrk je veliko več vreden od vsake kave.

Kruh, ki ga spečeš iz otrobov, je najredilnejši kruh na svetu. Pripraviš ga ta-

kole: Žito zmelji z otrobi vred. Zvečer zamesi moko na vroči vodi brez kvasa in brez soli. Testo spaja z vsem mogočim ali oksidira, kakor pravimo. Tudi v trtnem soku je marsikaj, s čimer se lahko spoji. Posledica je ta, da postane vino temnejše in močno, da dobi usedlino in tudi nima več čistega okusa. A tudi če je steklenica pravilno napolnjena, je še mnogo prilike, da se vino pokvari. Tako ga ne smemo hraniti v svetlobi in na toplem.

Bolje napolnjene steklenice vina

Prijatelj dobre kaplje ne bo žalosten, če bodo trgovci z vinom upoštevali nasvet, ki ga daje neki ameriški kemik in ki pravi, da je treba buteljke napolniti čim višje, tesno do zamaška. Čim več je zračnega prostora med vinom in zamaškom, tem manj je kupec vesel, in sicer ne samo zato, ker dobi na ta način manj vina, temveč tudi zato, ker vino trpi.

Vzrok je ta, da je v zraku med vinom

in zamaškom kisik, kisik pa se, kakor znano, prerad spaja z vsem mogočim ali oksidira, kakor pravimo. Tudi v trtnem soku je marsikaj, s čimer se lahko spoji. Posledica je ta, da postane vino temnejše in močno, da dobi usedlino in tudi nima več čistega okusa. A tudi če je steklenica pravilno napolnjena, je še mnogo prilike, da se vino pokvari. Tako ga ne smemo hraniti v svetlobi in na toplem.

Kaspiško morje se suši

V južnem mejnem predelu med Evropo in Azijo se dogaja ta čas veličanska naravna sprememba. Kaspiško morje, ki je s svojimi 439.000 štirjaki kilometri največje celinsko morje na svetu, se polagoma suši. Že pred dolgim časom so ugotovili, da njegova gladina od leta do leta upada, a šele današnji raziskovalci so lahko z gotovostjo napovedali, da bo to morje nekega dne popolnoma izginilo.

Stare obrežne terase Kaspiškega morja nam dokazujejo, da je bila njegova gladina nekoč dosti višja nego običajna morská gladina sploh. Danes pa je 30 m pod morskó gladino in iz tega lahko sklepamo, da se je v stoletjih znižala za več nego 90 m. V zadnjih sto letih se je zniževala posebno hitro, od l. 1840. do današnjega dne je upadla po nekih računih n. pr. za 15 m, pojav, ki mu ne poznamo primera.

Najbolj čudno pa je pri tem to, da se steka v Kaspiško morje 300 velikih in manjših rek, med njimi Volga, največja evropska reka, ter Ural — a navzlic temu te ogromne dotekajoče vodne mase ne mo-

rejo ustaviti počasnega, toda neprestanega upadanja Kaspiškega morja. Letošnje pomladne poplave so njegovo gladino povišale sicer za 4 m, toda to je bilo le začasno, kajti v vročem letnem času se je znižala za več nego 7 m. Stokrovnjaki računajo, da bo v letošnji zimi Kaspiško morje doseglo svoje najnižje vodno stanje sploh.

Sahara — plodna?

Težko bi verjeli, da je bila puščava Sahara nekoč plodna in bogata, pokrita z ogromnimi pragozdovi, da so se po ten gozdovih sprehajali ogromni sloni, krokodili in druge številne živali. Španski znanstvenik M. Santa Dalalla pa se je preči kratkim vrnil z arheoloških raziskavanj po Sahari in ob tej priliki je prinesel dokaz, da je bila nekada bogata in plodna. Kraljestvo Antineja morda vendarle ni samo legenda...

Obnovite naročnino!

Most med Azijo in Ameriko

Antropologi vsega sveta se močno zanimajo za prazgodovino Amerike in zlasti ameriški znanstveniki so svoje prizadevanje posvetili vprašanju, odkod so prišli prvi ljudje na ameriško celino. Zdaj so si znanstveniki edini v nazoru, da je bila Amerika naseljena iz Azije in da je vse prebivalstvo Amerike do ognjene zemlje po svojem izvoru iz Azije. Pri tem ne izključujejo slučajnih preseljevanj preko Tihega oceana, dasi se je sistematično preseljevanje vršilo čez Beringov preliv na Aljaško. Prvi ljudje, ki so po današnjih ugotovitvah stopili na ameriško kopnino, niso bili Eskimi, marveč druga plemena severno-azijskih lovcev. Ti so prišli iz Sibirije preko Beringove ožine ter so se oddot razširili po vsej Ameriki. Od njih imamo zelo malo ostankov. Pripisujejo jim nekatere najdene kamnite nože in morda celo grobo izdelano orodje iz kosti velikih zveri. Šele za temi plemeni so prišli po istem potu Eskimi iz severne Azije in severne Evrope, bodisi prisiljeni po drugih plemenih ali pregnani po raznih elementarnih katastrofah, o katerih danes še ne vemo več, a jih znanstveniki slutijo. Najnovejša izkopavanja so pokazala, da so prišli Eskimi v Ameriko že s precej razvito kulturo. Rezljali so lepe glavice za svoje harpune, zlasti pa so umetniško delo njihovi noži, ki jih učenjaki naravnost občudujejo.

Kmalu pa je pri teh priseljencih nasto-

pil upadek in doba velikih eskimskih umetnikov je minula. Poslej so izdelovali le predmete vsakdanje potrebe brez vsakih okrasov. Venlar se med Eskimi še danes najde mnogo zelo nadarjenih ljudi, ki znajo iz kosa kosti izrezljati naravnost mične reči. Iz tega sklepamo, da so stari Eskimi prinesli mnogo kulturnih pridobitev iz starega sveta, le da so iz nerazjasnenih razlogov kmalu opešali v svoji tvornosti. Znanstveniki so tudi do najmanjših podrobnosti določili pot, po kateri so azijska ljudstva potovala v Ameriko. Beringova ožina meri le 75 km in jo je prvi odkril ruski kozak Dežnev, dobila pa je ime po Dancu Beringu, ki mu je Peter Veliki poveril to nalogo, pa jo je Danc izvršil šele l. 1728., tedaj polnih 80 let po Dežnevu. V ožini sami so trije skalnati otoki Diomedovi, ki so služili plemenom na pohodu kot vmesne postaje. Po zimi je preliv zamrznjen in omogoča potovanje s sanmi, dasi je ta pot zelo težavna. Druga pot za ljudski tok je bila s Kamčatke po Aleutskih otokih, tedaj precej južneje. Na Kamčatki pa so odkrili mnogo sledov, da so to pot uporabljali tudi Eskimi pri svojih selitvah iz Amerike v Azijo, ko so začeli nanje pritiskati Indijanci Severne Amerike. Problem je danes že toliko pojasnjen, da ga smemo smatrati za znanstveno rešenega. Tudi ameriški prapredvalci so po poreklu iz Azije. Led v Beringovi ožini in Aleutsko otočje sta mosta, ki sta jim služila za prehod.

Ameriška mesta v bodočnosti

Najpozneje v pet in dvajsetih letih, pravi dr. Melvin, znani ameriški učenjak in predsednik ameriške akademije za optometrijo, bodo vsi nebotičniki in druge stavbe v ameriških mestih popobarvane na zunaj z barvami, ki žarkov ne bodo odbijale, temveč jih bodo vsrkavale. Na ta način se bo zunanji obraz ameriških mest zelo spremenil, kajti vse stavbe bodo temne barve,

predvsem modre in zelene, kajti ti dve barvi svetlobo najbolj vpijata.

Po dr. Melvinu bodo nižja nadstropja do osmega ali desetega blede zelena, ostanek poslopij pa bo imel modro barvo. A tudi ceste ne bodo imele več sedanjih belih barv, marveč bodo blede zelene, kar bo očem na vsak način prijetnejše.

Sončne pege in film

Na zborovanju nemške kinotehnične družbe so nekateri predavatelji poročali o izredno zanimivih tajnah mikrokosma in makrokosma. Tako je dr. Gramacki predaval o »filmanju izprememb na površini sonca«. Opozoril je na veliki vpliv, ki ga imajo sončne pege na vse življenje naše zemlje. Predavatelj je v tej zvezi omenil pojav severnega sija, ki je bil letos zlasti pogost, ter na razne motnje, ki so jih opazile radijske oddajne postaje in poslušalci. Učenjaki različnih narodov se že dolgo trudijo, da bi razjasnili te skrivnostne učinke in njih vzroke, toda šele s fotografijo so dobili izvrstno pomagalo za svoje študije. Posnetki so pokazali mogočnost

izbruhov na sončni površini, ki dosegajo fantastično višino 400.000 in celo do 600.000 km. Fotografski posnetki pa niso zadostovali, zato je bilo treba poklicati na pomoč še film. Čeprav je filmanje makrokosma še v povojih, se je Americanom vendar že posrečilo napraviti nekoliko minut trajajoče filme o silovitih izbruhih na soncu. Zlasti univerza v Michiganu je izdelala dober film, ki razločno podaja elementarne dogolike na soncu. V tem pravcu se delo nadaljuje in ni dvoma, da bodo filmi te vrste odkrili marsikaj neznanega ter služili znanstvenikom kot izvrstna podlaga za nadaljnje raziskovanje.

Pes se je vrnil k mrtvi gospodarici

Ko je stara ga. Jeanne Gourgonova, ki je prebila vse svoje življenje v majhni vasi v bližini Le Havrea, začutila, da se ji bliža smrt, je poslala svojega zvestega psa Luluja k nekim sorodnikom v kraju Wingles v departementu Pas de Calais. Stara gospa je računala z vso gotovostjo s svojo smrtjo in je hotela, da bi ostal nje stari terier v dobrih rokah. Lulu je prebil nekoliko dni v hiši njenih sorodnikov, toda postal je otožen tako, da nazadnje ni mogel več zdržati in se je odpravil proti domači vasi. Sorodniki ge. Gourgonove so se zelo začudili, ko ga nekega dne ni bilo več. Menili so, da je postal žrtev kakšnega hudobnega človeka. Toda enajst dni potem, ko je izginil, so ga našli vsega izčrpanega pred vrati domače hiše. Zvesta žival je bila prehodila 150 km, da se je nazadnje ustavila pred vrati, ki se pa niso odprla. Ga. Gourgonova je bila namreč pet ur prej umrla v bolnišnici. Vaščanom je zvestoba psa tako ugajala, da sedaj med seboj kar tekmujejo, kdo ga bo bolje negoval. Oporoka, ki jo bodo odprli te dni, bo gotovo povečala, kaj naj se z živaljo zgodi.

Strupeni ugriz goža

Nemški prirodopisec Helfferich opisuje neobičajni primer, da je gožev ugriz imel enake posledice kakor pik modrasa ali gada. Šlo je v tem primeru za goža, ki ga prirodoslovje pozna pod imenom Natrix subminiata Schlegel, ki nima volih zob, da bi z njimi v rano spustil strup. Dostoj se tudi misliti, da ta kača sploh nima strupa. Pri nadaljnjem raziskovanju pa se je pokazalo, da je slina tega goža strupena skoro v enaki meri kakor gadji strup. Splošno mnenje je bilo, da gož morda svoje žrtev s slino, ki deluje nje strup samo na manjše živali, opisani primer pa dokazuje, da je lahko nevaren tudi človeku. Zato so dali pichenemu človeku injekcijo gadjega seruma, ki je imel zdravilen učinek tudi zoper strupeno goževo slino.

Klub velikanov

V Tokiu so osnovali klub velikanov, ki se od podobnih razlikuje po tem, da se tu velikani ne merijo po telesni velikosti, temveč po telesni teži. Glavni pogoj, da sprejmejo koga v ta klub, je ta, da tehtajo najmanj 250 funtov. V restoranu, kjer ima društvo svoje shajališče, so mu dali na razpolago največji prostor in težki velikani se tu zabavajo ponajveč z igranjem šaha. Da bi še bolj poudarili njih telesne razsežnosti, so si omislili za postrežbo, zabavo in ples najmanjše geje. Če smemo verjeti tokijskim kronistom, gre tučat teh malih gejev na eno samo šahovnico, oo kakršnih igrarjo njih postavni gosti.

Jedi ohranimo tople

Rodbinski člani, ki so zaposleni pri različnem poklicnem delu, pač ne morejo ob istem času prihajati k obedu. V takšni družini se večkrat zgodi, da stoje jedi

Ali je mezga dovolj kuhana?

Ko smo kuhale mezgo s predpisanim sladkorjem dovolj dolgo dobo, vlijemo kavno žličko te mezge v majhno porcelanasto skodelico, ki jo postavimo v mrzlo vodo. Marmelada se hitro shladi, če pa jo potem potipamo, moramo imeti občutek, da je žolčasta. Druga preizkušnja je sledeča: Vlijmo kapljo kuhane mezge v čašo mrzle vode. Ako se mezga v vodi razleže in se tako rekoč raztopi, jo moramo še nekaj časa kuhati. Če pa pade kaplja mezge na dno čaše, ne da bi se prej popolnoma razlezla, je mezga kuhana. Tudi poizkus s pivnikom je dovolj zanesljiv. Ako kanemo na pivnik kapljo mezge, ne sme pivnika premočiti, če je dovolj kuhana.

A NEKDOTA

Slovit igralec je v neki igri zaradi štedljivosti ravnateljstva prejel namesto prave vedno leseno smotko. To ga je zelo jezilo in sklenil je, da se bo maščeval. Nekega večera mu je med predstavo smotka namenoma padla na tla in ko je občinstvo začelo njeno glasno trkljanje, se čelo smejal. Igralec pa je, da bi efekt še povečal, vprašal soigralca: »Ali veš, koliko stane klafter teh smotk?«

Med občinstvom bučen krah. Od tega večera dalje je mož dobival pravo smotko.

VS AK DAN ENA

»Vidiš, dedek je edini človek na svetu, ki mu dovoljujem, da sme ugrizniti v moje jabolko!«

»Prijatelj, čemu pa ne rabiš sam svoje glave, zakaj prepuščaš to drugim?«

CENE MALIM OGLASOM

Kdor išče službe, plača za vsako besedo L. —30, takse L. —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 1.—. Najmanjši znesek je L. 7.—. Za ženitve in dopisovanja se računa vsaka beseda po L. 1.—, taksa L. —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—. Najmanjši znesek je L. 20.—. Za vse druge oglase pa stane vsaka beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—. Najmanjši znesek je L. 10.—.

Mali oglasi

Za pismene odgovore je priložiti
L. 1.50 v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obremen z naročilom, ali pa po poštni poizvedbi na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina L. 2.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra“, Ljubljana.

GASSOGENI A CARBONE DI LEGNO
GENERATORJINA OGLJENI PLIN
FRIGONUBEX

PER TUTTE LE VETTURE, AUTOCARRI E MOTORI STABILIZI
ZA VSE POTNISKE IN TOVORNE AVTOMOBILE IN STABILNE MOTORJE
Speciale lavoro di fabbrica Specialna tovarniška izdelava
PREZZI BASSI NAJNIZJE CENE

Rappresentante generale: **I. M. KENDA, Adler-Service**
Generalni zastopnik: **LJUBLJANA — LUBIANA — KERSNIKOVA 2**

Kam pa kam?

Beseda L. —60, taksa —60,
za dajanje naslova ali za
šifro L. 2.—.

Nella trattoria

rinuovata
offriamo ai nostri ospiti vini
scelti delle migliori marche.
Il vito secondo le forniture
fin ora sussistite. Si raccomanda
Podgradjska klet, Mestni trg 13.

V novo preurejeni

gostilni
točimo najboljša izbena vina
in t.d. Kuhinja po dosedanjih
dobavah postreže in vabi
Podgradjska klet, Mestni
trg 13. 13643-18

Oggi sabato

2 agosto a. c. apertura
della trattoria all' "Espresso",
Sv. Petra c. 57. Cucina
cassalinga italiana e
dalmata. Vini assortite
italiane e dalmate. — A. Raičević.

Danes otvoritev

gostilne pri "Ribčice", Sv.
Petra cesta št. 57 (ex-
kavarna Stritar). Domača
dalmatinska in italijanska
kuhinja. Pristna dalmatinska
in italijanska vina. —
A. Raičević. 13806-18

Službo dobi

Beseda L. —60, taksa —60,
za dajanje naslova ali za
šifro L. 2.—.

Perico

po možnosti starejšo, zanesljivo,
ki dobro pere in lika,
takoj sprejemamo. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Ple-
tenine«. 13624-1

Dobro kuharico

ki bi opravljala tudi druga
gospodinjstva dela, čisto,
pridno in pošteno, iščem k
mali družini. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 13626-1

Knjigovodja

za gospodarsko stroko iščem
za takoj. Prednost imajo po-
dani ljubljanske pokrajine,
zmožni poleg slovensčine
tudi italijanščine, z zna-
čnim državnim računovod-
stvom. — Ponudbe do 5. t. m.
na og. odd. Jutra pod »Knji-
govodja«. 13677-1

Majšilo šiviljo

ki zna krojiti, iščem za takoj.
Vsa okroba v hiši. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 13696-1

Zastopnik

dobro vpeljan, dobi zastop-
stvo pletenin. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Ple-
tenine«. 13674-1

Postrežnico

iščem. Nastop takoj. Pri-
loži se: Kotnikova 17, pri-
loži se. 13710-1

Za italijansko

stenografijo
iščem instruktorko. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 13728-1

Fotografskega

pomočnika
ali pomočnika samo do-
brega tutešarja sferem s
15. avgustom. Proti Jutri
Ljubljana, Tyrševa. 13727-1

Postrežnico

za dopolnilno, pridno in po-
šteno iščem. — Prule 19-L,
desno. 13726-1

Služkinja

pridna in poštena, za do-
mačo in poljska dela dobi
takoj službo. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 13749-1

Oskrbnica

omežena, brez otrok, tudi
upokojenka, iščem na malo
poslovstvo za takoj. Ponudbe
na og. odd. Jutra pod šifro
»Okolica Ljubljane«. 13741-1

Praktikanta

za zobotehniko sprejemam
z 2. meščansko šolo ali 4. raz-
redno srednjo šolo. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 13731-1

Šivilje in učenko

za moško perilo sprejemam
takoj Antko Mikar, Tyr-
ševa c. 13. 13823-1

Tehnika

začetnika, dobrega risarja,
za poslovanje. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Be-
gunc prednost«. 13821-1

Priprosto,

pošteno dekle
potrebujemo v pomoč go-
spodinjstvu k mali družini
odraslih. Resljeva 12, pri-
loži, levo (od 1.—3.). 13627-1

Dva potnika

dobra, za Ljubljano in po-
krajino, takoj sprejemam. —
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 13810-1

Postrežnico

za nekaj ur dnevno iščem.
Lahko dobi tudi opremlje-
no sobico. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 13818-1

Služkinjo

za vsa hišna dela pridno
in pošteno, sprejemam
s 15. avgustom. Poizve se:
pekarija Vrtačnik, Tržaška
c. 19. 13842-1

Lesostrugarja

izurjenega, po možnosti z
mojstrskim izpitom
sprejemam. Ponudbe z
zahtevki plače og. odd.
Jutra pod »Lesostrugar-
je«. 13843-1

Pomivalko

dnevno od 5.—10. zvečer
sprejemam takoj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 13848-1

Službe išče

Beseda L. —30, taksa —60,
za dajanje naslova ali za
šifro L. 2.—.

Potniško mesto

sprejemam zaradi nezaposle-
losti v svoji stroki. Ponud-
be na og. odd. Jutra pod
»Samostojen 9a«. 13637-2

Trgovski poslovdja

išče zaposlitev, tudi kot
trg. pomočnik, potnik, skladi-
ščnik ali trg. sluga. Ponud-
be na og. odd. Jutra pod
»Ljubljanačane«. 13636-2

Majša, boljša gospa

išče službo k otrokom ali
pomoč gospodinj. Ponud-
be na og. odd. Jutra pod
»Pomoč gospodinj. 13633-2

Trg. pomočnica

zanesljiva, vajena tudi po-
slovanja na deželi in v
mestu, išče zaposlitev kjer-
koli. Ponudbe na og. odd.
Jutra pod »Trgovska po-
močnica«. 13683-2

Dekle

išče službo. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Ku-
harice«. 13688-2

Perfektna

korespondentka
(slovensko, srbhrvatsko in
nemško) želi zaposlitev. —
Ponudbe na og. odd. Ju-
tra pod »Po času odmerjen
zaslužek«. 13673-3

Postrežba

Zaposlitev iščem dvakrat na
teden. Poštena. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod šifro
»Postrežnica«. 13716-2

Prodajalka

21 letna, izučena v meš.
stroki, veča v strojeplasti-
ki premetstev kot prodaj-
alka ali blaginčarka. —
Ponudbe na og. odd. Jutra
pod »Prijazna«. 13707-2

Starejša kuharica

išče zaposlitev za dopol-
nilno delo. Dopolni na og.
odd. Jutra pod šifro »Ka-
mor kolie«. 13740-2

Upraviteljstvo hiš

prezvajam pod ugodnimi
pogoji. Realiteta pisarna
ZAJEC, Andrej, Tavcar-
jeva ul. 10. 13744-2

Čoln prodam

ali zamenjam za moško
kolo. Pina, izlaska 53. 13641-6

Globok voziček

takoj prodam. Tržaška 14,
I. nadst., levo. 13648-6

Srebrni pribor

za 12 oseb, 97 komadov,
poceni naprodati. Interesni
naj puste naslov v og. odd.
Jutra pod »Pribor«. 13644-6

Belo postelj in

pisalno mizo
prodam. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 13608-6

2 Seifert-biljarda

s krogli in palicami ter
kavarniške zofe naprodati.
Stritar, Vidovdanska c. 2.
13692-6

Prvovrsten

fotoparar
»Voigtlander prodam. —
Vprašati pri plačnem ka-
varna Prešern. 13694-6

Hladilna omarica

»Frigidator« za mlo gospi-
dinjstvo, naprodati. — Ivo
Štebalec, Vegova 8, pril. 13715-6

Spalne otomane

več vrst, ugodno prodam.
Gospiska 11, tapetnik. 13708-6

Zasluzek

Beseda L. —60, taksa —60,
za dajanje naslova ali za
šifro L. 2.—.

Velik zaslužek,

lepa bodočnost
Sprejemam v službo iz-
obraženo damo, izveš-
čeno v trgovini ali do-
bro izurjeno natakarko,
ki je sposobna voditi
buffet, — in damsko
modno galanterijsko, iz-
veščeno prodajalko. —
Kavčija in simpatično
zadržana. Vse zmožne
dame naj naslovijo to-
ne ponudbe na og. odd.
Jutra pod »Velik po-
met«. 13792-3

Pouk

Beseda L. —60, taksa —60,
za dajanje naslova ali za
šifro L. 2.—.

Temeljiti pouk

v nemščini
iščem. Ponudbe na og. odd.
Jutra pod »Perfektna uč-
teljica«. 13617-4

Italijanščine

bi se rad dobro naučil sta-
rejši gospod. Izširne po-
nudbe na og. odd. Jutra
pod »Zasoben pouke«. 13653-4

Klavir in klavirsko

harmoniko
poučuje gospa po uspešni
metodi. Prida na dom. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra. 13671-4

Poliglot

perfekten v slovenskem, ita-
lijanskem in nemškem je-
ziku daje lekcije. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 13679-4

Italijanščino

nemščino, francoščino, po-
učujem. Primerjava jezikov.
Prav tako strokovna hitra
priprava za popravne izpise
srednješolske vseh predmet-
nih. Informacije dnevno v
vratnjavi loži univerze. 13761-4

Italijanski jezik

poučujem uspešno in hitro.
Posamezno in v skupinah,
po želji grem na dom. —
Takošnja konverzacija v
roščini in znanje nem-
ščine. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Aktualni
jezik«. 13826-4

Nemščino

a teorijo poučujem naj-
hitreje po moji najboljši
metodi. Pojavnila od 6.
do 10. in od 12. do 15.
ure. — Salendrova
4-II. K. Ljutja. 13785-4

Signora italiana

cerco per ore di conversa-
zione. Offerte sotto im-
piegata all'amministrazione.
13854-4

Prodajam

Beseda L. —60, taksa —60,
za dajanje naslova ali za
šifro L. 2.—.

Več rabljenih

avto-gum
za osebe in tov. avtomob-
ile in blok s kabo za Opel-
Super, ugodno naprodati. —
Naslov v vseh poslovalnicah
Jutra. 13596-6

Čoln prodam

ali zamenjam za moško
kolo. Pina, izlaska 53. 13641-6

Globok voziček

takoj prodam. Tržaška 14,
I. nadst., levo. 13648-6

Srebrni pribor

za 12 oseb, 97 komadov,
poceni naprodati. Interesni
naj puste naslov v og. odd.
Jutra pod »Pribor«. 13644-6

Belo postelj in

pisalno mizo
prodam. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 13608-6

2 Seifert-biljarda

s krogli in palicami ter
kavarniške zofe naprodati.
Stritar, Vidovdanska c. 2.
13692-6

Prvovrsten

fotoparar
»Voigtlander prodam. —
Vprašati pri plačnem ka-
varna Prešern. 13694-6

Hladilna omarica

»Frigidator« za mlo gospi-
dinjstvo, naprodati. — Ivo
Štebalec, Vegova 8, pril. 13715-6

Spalne otomane

več vrst, ugodno prodam.
Gospiska 11, tapetnik. 13708-6

Kupujemo

volnene jopice in volne-
ne krojaške odpadke po
najvišjih cenah. R. Viš-
njevec, Vožarska pot 1.
Ljubljana. 13751-7

Stanovanjsko

barako
prodam. Ogled na Gmajni,
Štepanja vas. 13706-6

Otroški voziček

globok in športni, ter lepo
športno kolo, prodam. —
Marn, Mestni trg 17. 13703-6

Otroški voziček

športni, dobro ohranjen,
naprodati. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 13704-6

Otroško posteljo

belo, prodam. Kupim pa
več rabljenih oken. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 13705-6

Šivalni stroj

Pfaff prodaja Glavič, Trža-
ška cesta 3. 13753-6

Klavir

angl. mehanika, GOSLE
mojstrske, naprodati. Ponud-
be na og. odd. Jutra pod
»Muzika«. 13766-6

Prodajam

razno staro pohištvo. Tyrš-
eva cesta 35, dvorišče, Kova-
čič. 13771-6

Preprogo, zastore,

odeje, žimnice, zložljive po-
stelje, prodam. — Pred ško-
fijo 15/III., desno. 13776-6

Zapravljenček

malo rabljen prodaja HUČ,
Vegova ul. 10. 13748-6

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen se
prodaja. Kopališka ul. 20, za
Občno šolo ob Gradaščici. 13739-6

Frizerji!

prodajam aparat za trajno on-
dularno znamke »Fort-
schritte, Pojavnila pri Jo-
sipu Polaku, Rakek. 13735-6

Rentniški aparat

starejši tip, toda za zdrav-
niške kakor tudi tehnične
namene zelo dobro poraben
prodajam. Vprašajte: Šišenska
14, »Vila Rajca«. 13738-6

Šivalne stroje

in kolesa prodaja po ugod-
ni ceni Triglav, Resljeva 6.
13760-6

Prodajam harmonij

najboljše svetovne trditve
»Packard« USA. Naslov:
Pred škofovo 7, pritrilje le-
vo. 13730-6

Zdravniške

instrumente
veliko omaro za instrumen-
te, aparat za pneumotorax,
tehtnico, umivalnik z elek-
tričnim boilerjem, Röntgen,
tonizator, visokofrekvenčni
aparat, prodam. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra. 13813-6

Halo!

Gostilničarji, zelo dobro
vino kupite v vsaki
množini po zelo ugodni
ceni. Belo, ručeče, črno
dobro vina vedno na
zalogi. Točimo, do-
kier trajna zaloga. Ugod-
ni pogoji pri nakupu. —
Vsa pojavnila in vzorci
pri Rahne, gostilničar,
Moše — Ljubljana. 13793-6

Pisalne stroje

nove in rabljene ugodno
prodam. — Simandl,
Ljubljana, Dvorčakova
št. 3. 13839-6

Veliko Lutzovo peč

skoraj novo, takoj prodam.
Poizve se v slaščičarni Pe-
licon, Wolfova ulica. 13855-6

Večjo količino

starejša železa in jekla, sta-
rih, še uporabljivih mašin,
in lesenih miz — velikih —
imam naprodati. Peč, post.
predal 17 — Ljubana. 13851-6

Kupim

Beseda L. —60, taksa —60,
za dajanje naslova ali za
šifro L. 2.—.

Steklenice

kupim. Drogerija Kanc,
Ljubljana, Zidovska 1. 13653-7

Perzijske preproge

in one bosanske izvora,
kupim. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Privatnike«. 13585-7

Steklenice-buteljke

po najvišji ceni kupuje Me-
darna, Ljubljana, Zidovska
ul. 6. 13123-7

MED

veško količino kupim. —
Ponudbe na og. odd. Ju-
tra pod »Med«. 12217-7

Elektromotor

12 do 16 KS kupim. Po-
nude na og. odd. Jutra
pod »Elektromotor«. 13681-7

Močan daljnogled

kupim. Točne ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Lo-
vece«. 13697-7

Ključavničarsko

orožje in stružnico
kupim. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Orožje«. 13666-7

Vreče

močnatne, otrobnate, solne
itd. kupim. — Podbešek,
Obiška 4 (ob Celovški ce-
sti). 13675-7

Kupujem

„GLOBUS“
nakup in prodaja nepremičnin, sporočila, preseljevanje, vseh pisarnic na
VIA PETRARCA
Komenška ul. 26.
Zahvaljuje se doseganju na-
klopienosti ter se toplo pri-
poroča v nadalje.
Telefon 31-03.
13721-20

Novo vilo
tristanovsko, center Bež-
igrada, prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
13764-20

Parcelo ev. posestivo
prodaja v najbližjem pred-
mestju Ljubljane, mirno,
sončno, ugodni plačilni
pogoji. Naslov v trafikah in
Unionu.
13750-20

Kupim
hišo ali stavbo parcelo —
kjer koli. Posredovalci iz-
ključeni. Ponudbe na oglaš.
odd. Jutra pod »Gotovina«
13745-20

Prodamo:
HIŠO stanovanjsko, trina-
drtopno. Cena 1.150.000
lir. Center.
GRASČINSKO veleposredstvo.
Cena 2.000.000 lir.
Brezplačne informacije da-
je realiteta pisarna ADA-
MIC, Ljubljana, Gospo-
darska 7, vis-a-vis »Sla-
mice«.
13824-20

Prodaj
eno- in dvonad-
stropno hišo, enonad-
stropno hišo z gostilno
in večjim vrtom, 1 sta-
novanjsko vilo za Bež-
igradom ter stavbne par-
cele v raznih delih mesta
in razna zemljišča na
okoliščini.

Kupim
vsakovrstne nepremič-
nine v mestu ali na de-
želi. Zajem Andrej, rea-
liteta pisarna, Tavcar-
jeva ul. 10, tel. 35-64.
13746-20

Napredaj imam
Dve manjši trgovsko-sta-
novanjski hiši v centru; več
hiš z dobrodružnimi gostil-
nami in krasnim vrtom;
manjše hiše na periferiji;
vile in parcele. Pojasnila
JANČAR, Sv. Petra c. 27.
13805-20

Kupujemo

star papir v večjih količinah.

Združene papirnice Vevče pri Ljubljani

Laneno seme

in vsa ostala ojnata semena kupuje
tovarna olja

HROVAT & KOMP.

LJUBLJANA,
Tyrševa c. 1a/III. Tel. 28-08 in 29-04

Lokale za pisarne

v pritličju ali I. nadstropju
iščemo v strogem centru za takoj.
Pismene ponudbe na oglašni oddelek »JUTRA«
pod »U. P. Tri«

FERRAMENTA TRIESTINA

Società a g. l.
TRIESTE (105) — Via G. Carducci N. 22

FORNITURE industriali, edili e
navali. DOBAVE za gradbeno in ladje-
delniško industrijo.

Specialità:
Utensileria — Ferramenta
Minuteria — Articoli tecnici
Specialiteta:
Kuhinjske potrebščine, železnina,
okrasni, tehnične potrebščine.

Banca cooperativa economica S. A.

a LUBIANA

eseguisce tutte le operazioni di banca alle più favorevoli condizioni

TELEFON 20-57, 29-79

Zadružna gospodarska banka d. d.

v LJUBLJANI

izvršuje vse bančne posle po najugodnejših pogojih

J. Esteven

20

SKRIVNOSTNA KRČMA

Tedaj me je spreletel občutek, da stoji nekdo
za menoj. Sunkoma sem se obrnila. Pred menoj je
stal Jakob Gill.

Da nisem padla, je bilo zasluga vrat omare, ki
sem obslonela na njih. Toda spregovoriti nisem
mogla, grlo mi je bilo suho, nekaj me je davilo za
vrat.

Z naglo, kačasto kretnjo vrata je mož približal
svoj blede obraz z velikimi črnimi naočniki, tako
da sva bila le nekaj centimetrov vsakebi. Nos se
mu je zavijal, in njegov nasmeh je bil mrzel, ali
te kratke sekunde so bile dovolj za čudno blodno
spomina: kar sem videla pred seboj, je bila Ger-
vaisova karikaturna, in namesto naočnikov so me
gledale Leiline volčje oči.

»Kje sem?« je rekel nazadnje s svojim medlim
glasom. »Kdo ste?« Iztegnil je roko in me zgrabil
za komolec. »A, gospodična Ana, se mi zdi... lepa
gospodična Ana...«

Preveč v strahu, da bi bila mogla odgovoriti, sem
obstala, na mestu, in silen trepet me je stresal od
glave do nog. Slepčeva roka mi je zdrknila po ko-
molcu navzgor. Med ustnicami se mu je pokazal
osamljen zob. Uganila sem, da čuti mojo grozo in
jo uživa.

»Lepa gospodična Ana,« je ponovil; pri tem se
je nekoliko odmaknil, in njegov smehljaj se je raz-
širil ter odkril še eno škrbino. »Ali sem na mostov-

Razno

Beseda 1. — 60, taksa — 60,
za dajanje naslova ali za
šifro 1. 2.

**Zlata vreden je do-
ber življenj. nasvet!**
Dobite ga pri nas na pod-
lagi horoskopa, ogledala
Valega značaja in Vaše
usode. — »FATA«, astro-
loška posredovalnica, Ljub-
ljana, Masarykova c. 14-L,
levo, telefon 29-70, poštni
predal 93. 13529-37

Ženitve

Beseda 1. — 60, taksa — 60,
za šifro 1. 2.

Ženitna ponudba.
Uradnik srednjih let v
Ljubljani želi spoznati v
mestu ali na deželi dobro-
srčno gospodično čiste pre-
teklosti, v svrhu ženitve.
Le resne ponudbe z na-
slovom in podrobnejšim
opisom je poslati na oglaš.
odd. Jutra pod »Sreča« v
vzajemnem življenju.
13820-25

Fant s stalno službo
poroči gospodično z majh-
no gotovino. Ponudbe na
oglaš. odd. Jutra pod »Ljub-
ljancane«. 13781-25

Carta per po-
sta aerea **IMPERO** Papir za le-
sta aerea talisko pošto

CARTELE da 50/50 fogli e buste
BUSTONI da 10/10 formato QUARTINA
BUSTONI da 10/10 formato OLANINA
RICHEDETELA OVUNQUE
LISTKI po 50/50 komadov in kuverte
VELIKE KUVERTE po 10/10 četrtinskega
formatu
VELIKE KUVERTE po 10/10 formata
OLANINA
ZAHTEVAJTE JIH POVSOD
»LA NUOVISSIMA«
VIA PORTAMEDINA 44 — NAPOLI

Poverljive zastopnike

v vseh večjih krajih ljubljanske pokrajine
sprejmeta zavarovalnici

**»ASSICURAZIONI GENERALI«
in »SAVA«**
Ljubljana, Sv. Petra cesta 2

KLIŠEJE

END IN
FOTODARVNE
Jugografika
SV. PETRA NASIP ST. 73

2 9 5 1

**DRVA
PREMOG
IVSCHUMI**
DOLENJSKA
CE 17A

Vdovo

ali starijko gospodično z
nekoliko gotovine želi po-
ročiti samostojen gospod. —
Ponudbe na oglaš. odd. Ju-
tra pod »Pomoč v pisarni«.
13773-25

Dopisi

Beseda 1. — 60, taksa — 60,
za šifro 1. 2.

Situiran gospod
želi poznanstvo zaradi že-
nitve. Ponudbe s sliko na
oglaš. odd. Jutra pod šifro
»Diskretna 10«. 13714-24

Dama srednjih let
želi dopisovati s starejšim
situiranim gospodom, v svr-
ho ženitve. Ponudbe z na-
slovom pod »Poletje« na
oglaš. odd. Jutra.
13733-24

INSERIRAJ V „JUTRU“

Ob vsaki priliki — se spomnite

da so »Jutrovi« Mali oglasi
v Sloveniji najuspešnejša,
najcenejša in najhitrejša
posredovalnica za službe
vseh vrst za prodajo in na-
kup vseh stvari, za nepre-
mišne, lokalne, podjetja,
kapital, ženitve in za vse
drugo.

RAPPRESENTANZE importatori assumoni per vasta clientela Italia. Refe-
ZASTOPNIKE odjemalcev v Italiji. Potre-
renze di primo ordine. na prvotna priporočila.
Studio Tecnico Commerciale Rag. Carone — Avv.
Cenillo — Cimarosa 84 — NAPOLI

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Po kratki boleznini nas je 1. avgusta
zapustila naša predobna mati, stara
mati, sestra, teta in tašča, gospa

MARIJA RAMOVŠ

Dobrot, ki nam jih je dajala do svo-
jih visokih 86 let, se bomo vedno hva-
ležno spominjali.

Pokopali jo bomo v nedeljo v Bo-
rovnicah.

Borovnica, Beograd, Bled, Tacen,
Ljubljana, dne 2. avgusta 1941.

ŽALUJOČI OSTALI

Radio Ljubljana

Nedelja 3. avgusta

Ob 8: Napoved časa in vesti v sloven-
ščini. — Ob 8.15: Vesti v italijanski.
— 8.30: Koncert na orgle iz bazilike Kar-
mine Maggiore v Neaplju. — 11: Peta
maša iz bazilike Marijinega Oznanenja v
Florenco. — 12: Čitanje in razlaga evan-
gelija v italijanski (o. E. Zappaterreni).
— 12.15: Čitanje in razlaga evangelija v
slovenščini (o. g. Sekovani). — 12.30: Ve-
sti v slovenščini. — 12.45: Lahka glasba.
— 13: Napoved časa in vesti v italijanski.
— 13.15: Službeno vojno poročilo v
slovenščini. — 13.17: Operetna glasba pod
vodstvom M. A. Simonetto. — 14: Vesti v
italijanski. — 14.15: Radijski orkester
pod vodstvom prof. Draga M. Sijanica,
operetna glasba. — 14.15: Vesti v sloven-
ščini. — 17.15: Kmetijsko predavanje v
slovenščini (dr. Lojze Puš). — 17.35: Vi-
olinski koncert Jana Flajsa, ob klavirju
Marijan Lipovšek. — 19.30: Vesti v slo-
venščini. — 19.45: Operetna glasba. — 20:
Napoved časa in vesti v italijanski. — 20:
20: Predavanje v slovenščini. — 20.50:
Radijski orkester in solisti komornega
zboru pod vodstvom prof. Draga Marija
Sijanica: Slovenska glasba. — 21.10: Or-
kester pod vodstvom M. Angelinija. — 21.35:
Koncert pod vodstvom M. Francesca
Pinzacciona, v odmoru predavanje
v slovenščini. — 22.45: Vesti v slovenščini.

Meh za smeh

»S svojo ženo sem se spril.«
»Tako? Jaz pri svojih dohodkih si tega
ne morem privoščiti!«

Sodnik je vprašal damo, ki je prišla za
pricho:
»Ali ste samski ali poročeni?«
Priča je vzdihnila, na kar je sodnik
svojemu pisarju narekoval »samska«. Na-
to je vprašal moško pricho:
»Ste samski ali poročeni?«
Priča je vzdihnil in sodnik je diktiral
»poročen«.

»Žal mi je, brez zdravniškega recepta
vam ne morem izročiti strupa,« je dejal
lekarar.

»Nu,« je ugovarjal kupovalec, »ali sem
videti takšen, kakor bi si hotel vzeti živ-
ljenje?«

»Bogve, da ne vem,« je odgovoril leka-
nar, »a če bi bil jaz takšen videti kakor
vi, bi vsekakor padel v takšno skušnjavo.«

»Veste, od kar me je zadnjič bolela gla-
va, je moj spomin zelo trpel. Kar n. pr.
danes stori, pozabil že v dveh do treh
dneh.«

»To je žalostno! Toda mimogrede: Ali
bi mi mogli za osem dni posoditi sto lir?«

Oglasni oddelek Jutra

posluje neprekinjeno

od 8. do 18.

Telefon za oglasna naročila in naslove 31-25

MARMETTE
MATTONELLE IN CEMENTO
PIASTRELLE CERAMICHE
DA RIVESTIMENTO DI PARETI
LAVORI IN PIETRE ARTIFICIALI
LAVORI IN CEMENTO
CEMENTO BIANCO
GESSO

TERRAZZO PLOŠČE
CEMENTNE PLOŠČE
KERAMICNE PLOŠČE za STENSKO
OBLOGO
IZDELKI IZ UMETNEGA KAMNA
CEMENTNI IZDELKI
BELI CEMENT
MAVEC

ALPEKO

società industriale-costruzioni a g. l., Lubiana
gradbeno-industrijska družba z o. z., Ljubljana

ZAHVALA

Ob tragični smrti našega ljubljene sina in brata, gospoda

SANDIJA MAJCNA ml.

cand. vet.

smo prejeli toliko izrazov sočustvovanja, da se ne moremo vsakemu posebej
zahvaliti. Prosimo zato vse, ki so z nami čutili in nas pismeno in ustno
tolažili, da sprejmemo našo iskreno zahvalo.

Prav posebno pa se zahvaljujemo č. duhovščini, darovalcem vencev in
cvetja, pevcem za ganljivo petje žalostink, njegovim tovarišem, vsem sorod-
nikom in znancom ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Maša zadušnica se bo brala v petek 8. t. m. ob ½ 8. v Ljubljani, v franči-
škanski cerkvi pri oltarju Marija pomagaj.

Mokronog, 2. avgusta 1941.

ŽALUJOČA RODBINA MAJCNOVA

JANKO KODERMAN

šolski upravitelj v poklju

Njegovo dobro srce je prenehalo utripati dne 25. ju-
lija t. l. v Celju.

Vsem znancom in prijateljem ga priporočamo v blag
spomin.

Žalujejoče hčerke:

**MARICA STANTEJEVA, JELKA RAVLJENOVA,
MILKA DR. ADAMIČEVA in IVA ŽUPANČIČEVA**
z družinami